MAHATMA GANDHI

În căutarea adevărului

SAPIENTIA 2015

Tehnoredactare și copertă: Ovidiu Buruiană
Corectură text: Delia Perțe

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Mahatma Gandhi : în căutarea adevărului / trad.: Daniela Stoica. -
București : Sapienția, 2015
ISBN 978-973-7800-21-3
I. Stoica, Daniela (trad.)
929 Gandhi,M.K.M.

© Copyright Sapientia 2015
Tel: 0756.639.211
e-mail: eeditura@yahoo.com

Biografia lui Mahatma Gandhi

La sfârșitul secolului al XIX-lea Imperiul Britanic a colonizat India. Colonizatorii și-au folosit puterea militară pentru a-i oprima pe localnici, a căror disperare a crescut din ce în ce mai mult. Inechitatea socială și legislația opresivă trasau coordonatele suferinței mute ale unui popor oropsit. Poporul, despuiat de drepturi mai bine de un secol, a început totuși să se trezească la viață, să-și recapete graiul și puterea de a striga către întreaga lume nedreptățile suferite. Și-au regăsit în plus și curajul de a lupta împotriva lor. În această perioadă a existat un om care le-a arătat indienilor ce înseamnă mândria, curajul și i-a învățat tactici inedite de luptă. Neînarmați, dar animați de setea de dreptate, indienii au reușit să câștige averea cea mai de preț a națiunii: independența. În fruntea mișcării de eliberare a Indiei s-a aflat „părintele Indiei", Mahatma Gandhi, omul care a biruit violența prin non-violență. Purtând haine modeste, cu un caracter stoic, cerând cinste și adevăr de la sine însuși și de la ceilalți, el a călătorit prin întreaga Indie pentru a-i învăța pe oameni virtuțile non-violenței.

Mahatma Gandhi s-a născut în data de 2 octombrie 1869, în orașul Porbandar din peninsula Kathiawar. Cu adevăratul său nume Mohandas Karamchand Gandhi, apelativul de *„Mahatma“*, care în sanscrită înseamnă

„marele suflet“, i-a fost oferit de poetul indian Rabindranath Tagore.

Gandhi provenea dintr-o familie indiană din pătura superioară a societății, aparținând castei negustorilor, *vaishya*. Tatăl său, Karamchand Gandhi, a fost prim-ministru în statul Porbandar.

În copilărie a fost un băiețel mai degrabă timid și retras, care nu se făcea remarcat prin rezultate deosebite la învățătură. Nimeni nu ghicea în copilul plăpând și lipsit de îndrăzneală, marele lider ce avea să iasă la iveală. A fost un tânăr foarte sensibil, care nu suporta ca ceilalți să se supere pe el și se temea ca nu cumva colegii lui să râdă de el.

La vârsta de 13 ani, Gandhi s-a căsătorit cu o fată de aceeași vârstă cu el, Kasturba, pe vremea aceea această vârstă fiind obișnuită pentru căsătorie. El și-a iubit foarte mult soția și chiar a fost fascinat de noua viață de familie pe care o descoperise și implicit de viața amoroasă, neglijându-și chiar studiile din această cauză.

Fiind totuși o ființă care-și punea întrebări cu privire la viață și fiind corect, Gandhi a luat la un moment dat o decizie care i-a marcat în mod serios viața. Tatăl său era bolnav și Gandhi îl îngrijea adeseori. Într-o zi, retrăgându-se să facă

dragoste cu soția lui, soarta a făcut ca tatăl lui să moară chiar în acel moment. Cum el era foarte atașat amoros față de soția lui, s-a simțit vinovat în acel moment și s-a jurat că nu va mai ceda niciodată dorințelor trupești sau materiale.

După frecventarea Colegiului Samaldas din Bhavnagar i se propune să meargă la Londra să studieze dreptul. Mama sa nu a fost încântată de această propunere, considerând că în Anglia va uita de tradiția hindusă. A promis solemn că nu va încălca principiile tradiției sale și la nouăsprezece ani a plecat să studieze Dreptul în Anglia. În încercarea de a se acomoda societății engleze, a făcut inițial eforturi pentru a-și crea o imagine de „gentleman": și-a cumpărat câteva costume, a muncit să-și îmbunătățească accentul englezesc, a luat lecții de franceză și chiar de dans, dar după trei luni de eforturi a ajuns la concluzia că e doar o pierdere de timp. A anulat probele la croitor și lecțiile de dans, iar pe parcursul celor trei ani cât avea să mai rămână în Anglia, Gandhi a fost… el însuși: un student serios, corect și, mai presus de toate, simplu.

În Anglia a făcut primele demersuri pentru supunerea pasiunilor trupești la picioarele spiritului: deși colegii săi, studenți indieni,

mâncau carne, Gandhi a devenit vegetarian, acesta fiind încă un pas important spre acel trai simplu, aproape spartan pe care avea să-l ducă până la sfârșitul vieții.

După ce a rămas trei ani la studiu în Anglia (mama lui a murit înainte să se întoarcă în India), s-a întors pe tărâmurile natale și a practicat pentru scurt timp avocatura în Bombay. Gandhi, fiind un om sincer, incapabil să răstălmăcească adevărul, nu era în stare să interpreteze și să dezbată legile în favoarea lui și a clienților pe care îi reprezenta. În plus, adeseori avea trac. La un proces, la un moment dat, Gandhi s-a ridicat pentru a-și prezenta argumentele, dar și-a dat seama că este incapabil să interogheze martorul așa că i-a recomandat clientului său să-și găsească alt avocat mai priceput și apoi a fugit din sală. În acel moment a recunoscut că a eșuat ca avocat. Ca urmare a acestui incident, nu a mai avut alți clienți și nici un venit stabil pentru următorii doi ani. A supraviețuit, realizând tot felul de activități, lucrând ocazional sau cu contract.

Una dintre cunoștințele fratelui său, un om de afaceri care își desfășura activitatea în Africa de Sud, a dorit ca Gandhi să-i fie consilier juridic

timp de un an. Deși Africa de Sud era un teritoriu complet necunoscut pentru el, Gandhi nu putea să refuze o ofertă atât de generoasă, având în vedere că își căuta de lucru de peste doi ani. În 1893 pleacă în Africa de Sud (unde va rămâne timp de 21 de ani), în cea de-a doua călătorie a sa în străinătate, o călătorie ce avea să-i schimbe viața pentru totdeauna. Aici s-a confruntat cu o realitate teribilă, mii de imigranți indieni fiind victime ale segregației rasiale, ceea ce îl determină să se angajeze în lupta împotriva dominației britanice. Din punct de vedere administrativ, Africa de Sud era o republică, dar țara era binecunoscută pentru regimul său rasist, Apartheid, care discrimina persoanele de culoare. Spre deosebire de călătoria în Anglia, cea din Africa de Sud nu a reprezentat vreun vis sau vreo dorință specială a lui Gandhi, iar când a ajuns acolo și a fost martorul unui rasism atât de violent, a fost de-a dreptul șocat.

Incidentul care i-a schimbat viața a avut loc în gara din Maritzburg, într-o noapte de iarnă rece, de neuitat. Gandhi călătorea cu trenul spre Pretoria la clasa întâi, cu acte în regulă. La obiecția unui pasager alb legată de prezența unui „om de culoare" în compartiment, i s-a

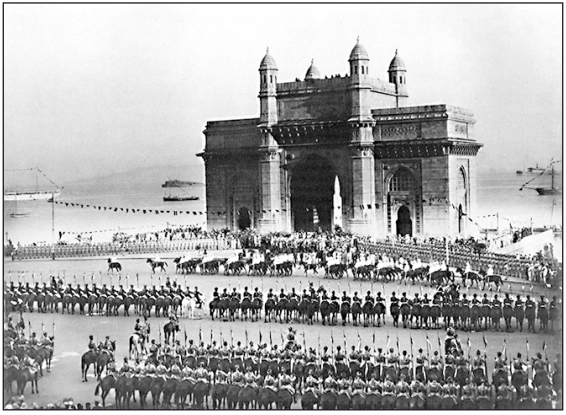

Poarta englezească din Bombay (actualul Mumbai), construită în anul 1911, un simbol al ocupației britanice în India

cerut să se mute la clasa a treia. Cinstit, convins de egalitatea drepturilor sale cu ale celorlalți pasageri, Gandhi a refuzat. Și la fel de cinstit a fost aruncat și abandonat pe peronul gării din Maritzburg, cu bagajele confiscate.

Înghețat de frig, amărât de gustul nedreptății și al indignării, Gandhi a trăit noaptea unei miraculoase metamorfoze. A înțeles că incidentul nu era unul izolat în Africa de Sud,

unde englezii aveau influență politică. Era o atitudine generalizată, o prelungire nedreaptă a comportamentului de care indienii aveau parte și în țara mamă. Această înțelegere l-a răscolit și a scos la iveală, de sub pojghița unei slăbiciuni aparente, o forță interioară imensă, nebănuită.

Gandhi a început astfel lupta sa curajoasă și tenace pentru redobândirea drepturilor poporului indian. A luptat pentru trezirea simțului civic și mobilizarea maselor. A protestat, a postit, a zăcut în închisoare, fără a beneficia măcar de un proces corect, dar nu a renunțat. Așa s-a clădit în timp caracterul de neînvins al acestui mare lider spiritual, cel care a focalizat conștiința întregii națiuni indiene asupra aceluiași țel: Adevărul. Gandhi a devenit rapid liderul comunității indiene din Africa de Sud și a reușit să obțină într-o oarecare măsura echitatea rasială și politică pentru semenii lui indieni.

El a luptat pentru recunoașterea drepturilor compatrioților săi și, începând din anul 1906, lansează la nivel de masă metoda de revoltă bazată pe rezistența pașnică, denumită *Satyagraha*, o formă de refuz radical al oricărei colaborări cu autoritățile britanice. Guvernul

sudafrican admite, în cele din urmă, adoptarea unor reforme în favoarea muncitorilor indieni: anularea unora din regulile discriminatorii, recunoașterea drepturilor civile pentru imigranți și validitatea căsătoriilor religioase.

Gandhi a fost mult influențat de scrierile binecunoscutului autor rus Lev Nicolaevici Tolstoi, cel care a scris „Război și pace" și „Anna Karenina". Un adept al egalitarismului, Tolstoi avea drept ideal o societate în care toți oamenii pot fi egali, bazată pe agricultură. Filozofia lui era foarte asemănătoare cu cea a lui Gandhi, care a fost fascinat de ceea ce scria Tolstoi. Gandhi a botezat cea de-a doua fermă pe care a construit-o „Ferma lui Tolstoi".

Fără îndoială, experiențele din Africa de Sud, l-au transformat pe Gandhi, dintr-un om blând, într-un om dârz, care manifesta dorința de a riposta. A început să accepte cazuri în care îi reprezenta pe indieni, câștigând astfel respectul comunității de acolo, fiind rugat să mai rămână în acea țară.

În Africa de Sud el a aflat despre multe personalități care conduceau mișcarea de eliberare a Indiei, oameni pe care avea să îi întâlnească personal mai târziu. La un moment

dat, s-a înrolat în armata controlată de guvernul britanic, din motive strategice, în lupta dusă de britanici împotriva triburilor *zulu* și apoi împotriva burilor. El nu a luptat efectiv pe front, participând la operațiuni de asistență. Deși a primit multe decorațiuni, a fost iarăși dezamăgit deoarece, în ciuda ajutorului pe care îl ofereau indienii englezilor în aceste lupte, rasismul la care erau supuși nu a fost cu nimic diminuat.

Protestele și grevele pe care le-a organizat Gandhi împotriva unor legi rasiste ale guvernului au avut un efect răsunător. Soția lui, Kasturba, a organizat în paralel proteste ale femeilor, efectul final fiind abrogarea legilor respective.

Gandhi cel timid și retras devenise acum un lider capabil să unească masele sub conducerea sa. După victoriile obținute în Africa de Sud, se hotărăște să se întoarcă în orașul natal, după o ședere de 21 de ani pe continentul african.

În 1915 Gandhi se întoarce în India, unde fermenta deja nemulțumirea populației autohtone împotriva dominației britanice, în special împotriva unei noi legi agrare, care prevedea confiscarea pământului țăranilor în caz de recoltă proastă sau necultivare. Gandhi devine lider al Congresului, care avea în program

eliberarea Indiei de sub colonialismul britanic.

În India a reluat imediat munca pe care o începuse peste hotare. Mai întâi a înființat o fermă pe care avea să otilizeze drept fortăreață și a călătorit în întreaga țară, ajutându-i pe arendași să se elibereze de moșierii care îi exploatau, organizând și sprijinind greve ale muncitorilor de la orașe și militând pentru îmbunătățirea situației membrilor castelor inferioare. A început, de asemenea, să poarte discuții cu membrii Congresului Național Indian, care reprezentau avangarda eforturilor de a obține independența.

Congresul Național Indian a fost inițial creat de britanici, ca un forum al elitei indiene pentru dezbateri deschise. În India fiind multe revolte locale împotriva opresorilor britanici, englezii considerau că prin crearea unui organism local, se puteau discuta aceste probleme fără să se recurgă la violență. La început, organizația a funcționat exact cum sperau britanicii, dar în timp, opresiunea asupra indienilor crescând, acest forum a devenit antibritanic. Gradat, această instituție a început să reclame autonomia Indiei și independența față de Marea Britanie. Gandhi fusese deja membru al

Congresului din anul 1901, când se afla în Africa de Sud, dar a devenit membru cu drepturi depline abia după ce s-a întors în India, alături de Chandra Bose și Jawaharlal Nehru. El a expus Congresului puterea tacticii *satyagraha* și, deși unii membri s-au opus acestui principiu și au părăsit Congresul, cei mai mulți au fost de acord cu Gandhi și *satyagraha* a devenit filozofia de bază a organizației.

Pe durata Primului Război Mondial, mulți indieni au fost înrolați în armata Imperiului Britanic. În schimbul acestui serviciu, englezii au promis că vor acorda o autonomie sporită Indiei. Crezând în această promisiune, Gandhi s-a înrolat și a fost chiar comandant al unei unități de indieni, realizând din nou, doar operațiuni de asistență. Însă, contrar promisiunilor făcute, guvernul britanic din India a adoptat legile Rowlatt, menite să reglementeze problema numărului în creștere al mișcărilor de independență, prin care se permitea guvernului să întemnițeze indieni fără proces și să aresteze oameni fără justificare. La protestul lui Gandhi, britanicii la-au asigurat că acestea sunt valabile doar în timpul războiului.

Bineînțeles, Marea Britanie nu a respectat

niciuna dintre promisiunile făcute. Autonomia Indiei nu a crescut după război și Legile Rowlatt nu au fost abrogate. Ca urmare, aversiunea indienilor față de britanici a crescut considerabil. Gandhi a cerut întregii populații să intre în grevă, având loc o mișcare de masă non-violentă fără precedent. Datorită faptului că în cadrul acestor mișcări s-au înregistrat anumite conflicte, fiind chiar uciși ofițeri britanici, Gandhi a ordonat încetarea acestora și a intrat în post negru, în semn de protest. Deși neînțeles de compatrioții săi, decizia lui Gandhi de încetare a protestelor care se dovediseră foarte eficiente a fost fermă. El a afirmat: „Fără non-violență adevărată nu se poate obține o pace reală". Britanicii nu au apreciat acest gest, ci au profitat din plin, recurgând la acte violente împotriva indienilor.

După masacrul de la Amritsar din anul 1919, când un general al armatei britanice a ordonat soldaților săi să deschidă focul asupra unei mulțimi de demonstranți neînarmați, Gandhi a inițiat o campanie națională de necooperare pasivă, inclusiv un boicot împotriva produselor britanice. În urma acestei acțiuni crude a britanicilor, s-au înregistrat 1500 de victime nevinovate. Gandhi, profund indignat și întristat

și-a adunat toate medaliile și decorațiile primite de la englezi și le-a returnat. Acest gest simboliza încetarea negocierilor și începutul războiului pașnic pe care avea să-l ducă. A cerut populațiile să participe la două acțiuni de amploare: boicotarea mărfurilor englezești și refuzul de a depinde de școlile și de tribunalele englezești.

În Bombay, oamenii au început să dea foc hainelor ce proveneau din Marea Britanie, iar Gandhi a încetat să mai poarte haine englezești, alegând să poarte haine tradiționale indiene, din bumbac. A recomandat indienilor să devină independenți din acest punct de vedere, învățându-i să folosească roata de tors. Când ținea discursuri sau prelegeri, se străduia să nu folosească expresii sau cuvinte englezești.

Aparent inofensiv, acest război fără arme lovea în piața de desfacere a colonialiștilor și în dorința lor de a găsi mână foarte ieftină de lucru.

Gandhi a avut parte de-a lungul activității sale politice de un lung șir de arestări. În decursul ședерii în Africa de Sud, a fost întemnițat de 3 ori în 21 de ani. În India a fost întemnițat de 6 ori în 33 de ani, ca urmare a activităților pe care le-a desfășurat. A petrecut în total 2338

de zile în închisoare, adică echivalentul a peste 6 ani. Este adevărat că el a beneficiat de un tratament bun în închisoare, fiind chiar eliberat în anumite condiții în care i se înrăutățise sănătatea. Departe de a fi speriat de perspectiva întemnițării, Gandhi afirma cu tărie de caracter: „Trebuie să intrăm în închisoare ca într-o odaie nupțială. Pacea dreptatea și libertatea trebuiesc câștigate între zidurile închisorii." Cea mai lungă sentință de detenție pe care a primit-o a fost de 6 ani.

În anul 1926, Gandhi participă la Conferința din Londra asupra problemei indiene, cerând din nou, independența țării sale.

În anul 1930 inițiază o largă campanie de rezistență, având ca obiectiv abrogarea impozitului pe sare, acțiune cunoscută sub numele de „marșul sării". Pe vremea aceea, din cauza unei legi britanice, indienii nu aveau voie să producă sare, ci erau nevoiți să importe sare din Mare Britanie la prețuri exorbitante. În semn de protest față de această formă de oprimare, Gandhi a hotărât să producă el însuși sare prin evaporarea apei din ocean, organizând un marș până la coastă de aproximativ 350 de kilometri. Gandhi, aflat în fruntea participanților, a cerut

tuturor celor care asistau pe margine să se alăture lor, numărul participanților crescând gradat, demonstrația ajungând să măsoare 3 km lungime, înainte să ajungă pe coastă. Acolo, participanții au luat apă, au lăsat-o să se evapore, pentru a obține astfel sare. „Această sare a fost luată din Oceanul Indian, această sare aparține indienilor", a spus el. Producerea sării era însă ilegală.

Autoritățile engleze îl arestează împreună cu soția sa și cu alți 50.000 de militanți indieni. În închisoare, reacționează cu lungi greve ale foamei, care se repetă și în viitor, greve devenite legendare. Populația indignată a început să protesteze în grupuri de zeci de mii de persoane. Aflat la strâmtoare, guvernul britanic a ajuns la o înțelegere cu Gandhi, eliberându-l din închisoare și permițând locuitorilor de pe coastă să producă sare.

Ca urmare a acestei bătălii, poetul și înțeleptul Rabindranath Tagore l-a numit „Mahatma", care înseamnă „suflet mare".

Oriunde mergea, Gandhi ducea cu el o roată de tors tradițională, numită *charkha*, pe care o folosea pentru a-și țese propriile haine. *Charkha* a fost ulterior reprezentată pe drapelul

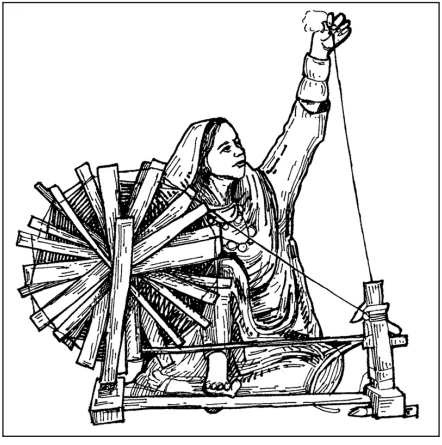

național al Indiei și a devenit un simbol al mișcării pentru independență. În anul 1937, el a propus chiar un sistem de învățământ de 7 ani pentru copii, folosind *charkha*.

La începutul celui de-al Doilea Război Mondial, Gandhi îndeamnă populația să nu susțină Marea Britanie, dacă aceasta nu garantează independența Indiei. Guvernul englez reacționează arestându-l, împreună cu alți 60.000 de oponenți, fiind eliberat doar după doi ani de detenție. „Părăsiți India", această declarație din 1942 sfârșește prin a cristaliza

rezistența în jurul lui Gandhi, care era deja considerat un fel de sfânt și un conducător politic.

După război, laburiștii au preluat puterea la Londra și astfel negocierile pentru independență s-au intensificat și, odată cu ele, tensiunile dintre musulmani și hinduși. Gandhi a mers cu mult curaj din sat in sat, încercând să pună capăt violențelor religioase, dar aproximativ un milion de persoane au murit până la urmă în lupta pentru independența și separarea părții subcontinentale. A început ultimul post pe care avea să-l țină până înainte să moară. Postul a oprit răzmeritele din Calcutta, în septembrie 1947, și a convins ambele comunități din Delhi să încheie în ianuarie 1948 o înțelegere prin care se angajau să trăiască în „amiciție perfectă".

Gandhi obține retragerea britanică și independența Indiei la 15 august 1947. Asistă cu durere la diviziunea subcontinentului indian în două state, India și Pakistan, care consfințește separarea între hinduși și musulmani. Atitudinea moderată a lui Gandhi în problema scindării țării a provocat ura unui fanatic hindus, care-l asasinează la 30 ianuarie 1948, în timpul unei ceremonii religioase. Cu mâinile împreunate ca

pentru o ultimă rugăciune, muribundul Gandhi și-a binecuvântat asasinul: „Hey, Rama" (Oh, Doamne). Incinerarea sa publică a reprezentat o manifestare de proporții a doliului național.

Mahatma Gandhi și-a dedicat viața înaltului țel de a descoperi adevărul sau *Satya*. A urmărit să obțină aceasta învățând din propriile greșeli și experimentând pe el însuși. Și-a intitulat autobiografia „Povestea experimentelor mele cu adevărul". Gandhi a declarat că cea mai importantă luptă de purtat este cu propriii demoni, cu propriile temeri și îndoieli.

Și-a explicat filozofia și modul de viață în autobiografia sa astfel: „Când mă cuprinde disperarea, îmi amintesc că, de-a lungul istoriei,

calea adevărului și a iubirii a învins mereu. Au existat tirani și criminali și, pentru un timp, păreau de neînvins dar, în cele din urmă, au căzut, întotdeauna."

În aplicarea principiilor sale, Gandhi nu a dat înapoi de la a le duce către cele mai dezirabile și logice extreme, închipuindu-și o lume în care chiar guvernul, poliția și armata erau non-violente. Totuși, el era conștient că acest nivel de non-violență cere o credință și un curaj incredibile, pe care a realizat că nu toată lumea le posedă.

Gandhi credea cu convingere că o persoană implicată în serviciul societății ar trebui să ducă o viață simplă, aspect care ar putea conduce, credea el, la puritatea spirituală aplicată. Pentru el, simplitatea a început prin renunțarea la modul de viață occidental pe care îl ducea în Africa de Sud. L-a numit „reducându-mă la zero", ceea ce înseamnă renunțarea la cheltuielile inutile și adoptarea unui mod de viață simplu. Ca vestimentație folosea pânza lucrată în casă (*khadi*). Gandhi și adepții săi au adoptat purtarea hainelor țesute din fire toarse de mâna lor, încurajându-i și pe alții să procedeze la fel. În timp ce muncitorii indieni

nu aveau un loc de muncă, ei își cumpărau deseori hainele de la fabricile deținute de englezi. În opinia lui Gandhi, dacă indienii și-ar fi fabricat propriile haine, ar cauza un puternic șoc economic sistemului britanic din India. Prin urmare, roata de tors a fost inclusă mai târziu pe steagul Congresului Național Indian. Ulterior, Gandhi a purtat un *dhoti* pentru tot restul vieții sale pentru a exprima simplitatea existenței sale.

Gandhi petrecea câte o zi din fiecare săptămână în tăcere (*mauna*), pentru amplificarea păcii interioare. În acele zile comunica prin scris.

Mahatma Gandhi s-a născut hindus și a practicat hinduismul toată viața sa, majoritatea principiilor sale provenind din hinduism. El credea că toate religiile sunt egale și a respins toate eforturile de a fi convertit la o altă religie. A fost un teolog avid de cunoaștere, care a citit multe lucrări despre marile religii. Credea că esența fiecărei religii este adevărul și iubirea. În același timp, dezaproba ipocrizia, abaterile și dogma din toate religiile, fiind totodată un neobosit reformator social.

Gandhi a fost un scriitor prolific. Timp de decenii a editat diferite ziare scriind în plus,

aproape zilnic, diferitelor persoane și publicații.

Gandhi a scris și câteva cărți: Alături de autobiografia sa (*Povestea experimentelor mele cu adevărul*), a mai publicat *Satyagraha în Africa de Sud* și *Hind Swaraj*, un pamflet politic. De asemenea, a scris pe larg despre vegetarianism, dietă și sănătate, religie, reforme sociale etc.

Operele complete ale lui Gandhi au fost publicate în 1960 de guvernul indian sub titlul „Operele complete ale lui Mahatma Gandhi" . Scrierile cuprind aproximativ 50.000 de pagini publicate în aproximativ 100 de volume.

Lucrarea de față reunește fragmente din cărțile autobiografice scrise de el.

Mahatma Gandhi este onorat oficial în India ca fiind părintele națiunii, ziua de naștere a lui Gandhi, 2 octombrie, fiind sărbătoare națională în India, *Gandhi Jayanti*. Pe 15 iunie 2007 s-a anunțat că Adunarea Generală a Națiunilor Unite a adoptat în unanimitate rezoluția ce declară 2 octombrie drept Ziua Internațională a Non-Violenței. Revista *Time* l-a numit „omul anului" în 1930, fiind al doilea după Albert Einstein pe lista personalităților secolului la sfârșitul lui 1999. Astăzi, toate bancnotele în circulație din India au imprimat un portret al lui Mahatma Gandhi.

DESPRE RELIGIE

Definiția religiei

Când vorbesc despre religie, nu mă refer la sensul ei formal sau obișnuit, ci mă refer la religie ca la un fundament al tuturor religiilor, cea care ne pune față în față cu Creatorul nostru.

Religia ar trebui să impregneze toate acțiunile noastre. În acest context, religia nu înseamnă sectarism, ci a crede într-o ordine morală ce guvernează Universul. Această ordine nu este mai puțin reală prin faptul că este invizibilă. Această religie transcende hinduismul, islamismul, creștinismul etc. Totuși, aceasta nu înseamnă că le înlocuiește, ci dimpotrivă, le armonizează și le dă concretețe.

Permiteți-mi să vă explic ce înțeleg eu prin religie. Nu este vorba despre religia hindusă, pe care fără îndoială o prețuiesc cel mai mult dintre toate religiile, ci despre religia care transcende hinduismul: cea care ne transformă natura profundă, cea care ne unește indisolubil cu Adevărul, a cărui prezență purifică. Este elementul definitoriu al naturii umane, care

totuși nu este atât de dificil de dus la expresia sa completă. Acest element va menține permanent sufletul în tensiune până la regăsirea de sine, până când acesta își va cunoaște Creatorul și va aprecia adevărata legătură care există între el și Creator.

Nu există om care să poată trăi fără religie. Există oameni care în egocentrismul gândirii lor declară că nu au nimic de-a face cu religia. Este ca și cum ar pretinde că respiră fără să aibă nas. Fiecare ființă umană stabilește un anumit tip de relație cu divinitatea prin gândire, din instinct sau din superstiție. Chiar și cei mai agnostici sau cei mai atei admit necesitatea existenței unui principiu moral, asociind ceea ce este bun cu respectarea sa și ceea ce este rău cu nerespectarea sa. Charles Bradlaugh, al cărui ateism este binecunoscut, a insistat dintotdeauna asupra proclamării convingerilor sale profunde. A avut mult de suferit pentru că a expus adevărul în acest mod, dar era încântat de aceasta, afirmând că adevărul poartă cu sine propria sa recompensă. Este evident faptul că Bradlaugh nu era complet insensibil la cea de-a șaisprezecea fericire, care se desprinde din respectarea adevărului. Această fericire nu

este în totalitate lumească, ci izvorăște chiar din comuniunea cu divinitatea. Acesta este motivul pentru care am susținut că deși omul poate nega religia, de fapt nu poate trăi fără religie.

Locul central pe care îl ocupă moralitatea

Resping orice doctrină spirituală care nu face apel la gândire și care intră în conflict cu moralitatea. Tolerez trăirea spirituală netrecută prin filtrul gândirii doar dacă nu este imorală.

În momentul în care pierdem baza morală, încetăm să mai fim credincioși. Nu este posibil ca religia să omită moralitatea. Omul, de exemplu, nu poate fi fals, crud și necumpătat și să pretindă că se află în comuniune cu Dumnezeu.

Religia care nu ține cont de aspectele practice și nu ajută la rezolvarea acestora, nu este religie.

Toate activitățile omului credincios trebuie să derive din religia sa, pentru că religia înseamnă a fi unit cu Dumnezeu, și anume, că Dumnezeu ne guvernează fiecare răsuflare.

SURSELE CĂUTĂRII SPIRITUALE

În casă

Tatăl meu își iubea familia, era cinstit, curajos și generos, dar irascibil. Știa puține despre religie, dar se bucura de acea cultură pe care o dobândesc mulți hinduși prin vizite frecvente la temple și prin audierea de predici spirituale. În ultima parte a vieții sale a început să citească *Bhagavad Gita* la îndemnul unui brahman foarte cult, prieten de familie, și s-a obișnuit să repete zilnic câteva versuri cu voce tare în momentul în care își realiza ritualul.

Impresia cea mai puternică pe care mama mi-a lăsat-o în memorie este sfințenia. Era o persoană foarte credincioasă. Nici măcar nu își putea imagina să mănânce fără să își îndeplinească mai întâi rugăciunile zilnice. Una din activitățile ei zilnice era să meargă la Haveli, templu închinat lui *Vishnu*. Atât cât pot să îmi aduc aminte, nu știu să fi pierdut vreo *chaturma* (O perioadă de patru luni. Angajament de a posti total sau parțial timp de patru luni cât durau ploile. Această perioadă este asemănătoare cu Postul mare.).

Își asuma *tapas*-urile cele mai dificile și le respecta fără ezitare. Boala nu era pentru ea o scuză pentru a neglija respectarea lor. Îmi amintesc de o situație în care realiza *tapas*-ul *Chandrayana* (un fel de post în care cantitatea de hrană mâncată este crescută sau micșorată în funcție de faza crescătoare sau descrescătoare a lunii): nu a permis ca boala să îi întrerupă îndeplinirea *tapas*-ului pe care și-l asumase. A ține consecutiv două sau trei posturi nu era pentru ea ceva dificil. A trăi cu o singură masă pe zi în timpul perioadelor de *chaturma* era ceva obișnuit. Nu se mulțumea doar cu atât, în timpul unei perioade de *chaturma* postea câte o zi și jumătate. Promisese ca, într-o perioadă viitoare de *chaturma*, nu va mânca nimic până nu va vedea răsărind soarele.

Noi, copiii, rămâneam cu ochii ațintiți pe cer în așteptarea răsăritului soarelui pentru a o anunța pe mama noastră. Toată lumea știe că în sezonul ploios deseori soarele nu ajunge să își arate fața. Îmi aduc aminte de multe zile în care alergam să o anunțăm înainte de apariția sa fugară pe cer. Ea se grăbea să îl vadă cu propriii săi ochi, dar chiar în acel moment el dispărea rapid și, astfel, o priva de mâncare. ,,Nu contează", spunea ea veselă, ,,Dumnezeu nu a vrut să mănânc azi". Și își continua rutina obligațiilor sale.

Perioada școlii

Am urmat școala de la șase la șaisprezece ani, învățând de toate în afară de religie. Trebuie să spun că profesorii nu au reușit să îmi transmită ceea ce știau fără un efort din partea lor. Cu toate acestea, am continuat să învăț câte ceva de la tot ce mă înconjura. Folosesc aici termenul de ,,religie" în sensul său cel mai amplu, înțelegând prin religie autorealizarea sau cunoașterea de sine. Dat fiind faptul că m-am născut în credința *Vaishnava*, adeseori trebuia să merg la *Haveli*; deși templul nu m-a atras niciodată. Nu îmi plăcea strălucirea și pompa sa. De asemenea, auzisem zvonuri cum că acolo

domnea imoralitatea, astfel încât acest loc nu prezenta niciun interes pentru mine. Dată fiind această situație, nu puteam să trag niciun folos din vizitarea acestui templu.

Totuși, ceea ce m-a impresionat profund a fost descoperirea *Ramayana*-ei care i-a fost citită tatălui meu o parte din timpul pe care acesta l-a petrecut bolnav în Porbandar. Acolo, în fiecare după amiază obișnuia să asculte citindu-i-se *Ramayana*. Cel care citea era un mare discipol al lui *Rama*. Avea o voce melodioasă. Cânta *dohas* (distihuri) și *chopais* (cvartete) și le explica, pierzându-se în cuvinte și trăgându-i după sine și pe cei care îl ascultau. Pe atunci cred că aveam treisprezece ani, dar îmi aduc aminte foarte bine că era foarte entuziasmat de lecturile sale.

La câteva luni după aceasta am plecat la Rajkot. Acolo nu era nimeni care să ne citească *Ramayana*. Totuși, se obișnuia să se citească *Bhagavad Gita* în zilele *ekadashi* (cea de-a unsprezecea zi din jumătatea întunecată și jumătatea luminoasă a unei luni). Uneori eu mă ocupam de lecturare, însă îmi lipsea inspirația. Astăzi îmi dau seama că, *Bhagavad Gita* este o lucrare care poate trezi o aspirație spirituală

frenetică. Am citit-o în *gujarati* cu un mare interes.

În Rajkot mi-am consolidat baza pe care s-a clădit toleranța mea față de toate ramurile hinduismului, precum și față de toate religiile surori. Călugării jainiști îl vizitau frecvent pe tatăl meu și chiar se abăteau de la regulile lor și acceptau alimentele pe care noi – care nu eram jainiști – le ofeream. În plus, purtau discuții cu tatăl meu pe teme spirituale și lumești.

De asemenea, tatăl meu avea prieteni musulmani și parși care vorbeau despre credințele lor și erau ascultați cu respect și, adeseori, cu interes. Datorită faptului că îl aveam pe tatăl meu în îngrijire, aveam des ocazia să fiu prezent la aceste discuții. Toate aceste evenimente au contribuit la amplificarea, în mine, a toleranței față de toate religiile.

În acea perioadă, creștinismul reprezenta singura excepție, dezvoltând față de acesta un fel de antipatie. Această atitudine era motivată de faptul că pe atunci, misionarii creștini obișnuiau să se oprească la un colț de stradă aproape de liceul în care studiam pentru a instiga publicul și pentru a arunca injurii la adresa hindușilor și a zeilor lor. Nu puteam să

suport așa ceva. M-am oprit să îi ascult o singură dată, dar a fost suficient pentru a mă convinge că nu este cazul să mai repet experiența. În acele zile se vorbea despre un hindus foarte cunoscut care se convertise la creștinism. A devenit motiv de bârfă pentru cei din oraș prin faptul că atunci când s-a botezat a trebuit să mănânce carne și să bea alcool și în plus a trebuit să își schimbe și modul de a se îmbrăca. De atunci a început să se îmbrace în stil european, purtând chiar și o pălărie. Toate aceste aspecte m-au deranjat foarte tare. Fără nicio îndoială – gândeam eu – că o religie care îți recomandă să mănânci carne, să bei alcool și să îți schimbi modul de a te îmbrăca nu merită numele de religie. De asemenea, am aflat că noul convertit deja începuse să denigreze religia din care făcuse parte anterior, obiceiurile și țara sa. Toate aceste aspecte au făcut să apară în mine o antipatie foarte mare față de creștinism.

Pe de altă parte, faptul că am învățat să fiu tolerant cu celelalte religii nu însemna că aveam o credință vie în Dumnezeu.

Totuși, ceva prinsese în mine rădăcini adânci: convingerea că morala este baza lucrurilor și că adevărul este esența oricărei morale. Adevărul

a devenit singurul meu obiectiv. Importanța sa a început să crească de la o zi la alta și definiția mea despre adevăr a început să se îmbogățească în mod constant.

O ștanță didactică *gujarati* m-a impresionat în mod deosebit. Principiul său – a răspunde cu bine pentru rău – a devenit principala idee care mă ghida cu o pasiune atât de mare încât am început să realizez numeroase experimente în acord cu acest principiu. Transcriu în continuare rândurile care m-au impresionat:

„Pentru o mână de apă, să oferi o masă îmbelșugată;

Pentru un salut amabil înclină-te din tot sufletul;

Pentru un bănuț înapoiază aur;

Dacă viața ta este salvată, nu trebuie să refuzi viața.

Observă cuvintele și acțiunile celui înțelept:

Înapoiază pentru fiecare serviciu cât de mic de zece ori valoarea lui.

Cei cu adevărat nobili știu că toți oamenii sunt o singură ființă

Și cu bucurie răspund la rău cu bine."

Perioada de studenție în Anglia

Către sfârșitul celui de-al doilea an petrecut în Anglia m-am întâlnit cu doi frați teosofi, amândoi necăsătoriți. Mi-au vorbit despre *Bhagavad Gita*. Ei citeau traducerea lui Sir Edwin Arnold și m-au invitat să citesc cu voce tare împreună cu ei. M-am simțit rușinat pentru că nu citisem divinul poem nici în sanscrită, nici în *gujarati*. M-am văzut constrâns să le mărturisesc că nu citisem *Bhagavad Gita*, dar că aș fi fericit să îl pot citi și eu împreună cu ei și că, deși cunoștințele mele de sanscrită erau sumare, speram totuși să înțeleg originalul pentru a remarca porțiunile în care traducerea nu reușea să surprindă sensul adevărat. Am început să citesc *Bhagavad Gita* cu aceștia doi.

În cel de-al doilea capitol am citit următoarele:

„Din preocupările pentru obiectele simțurilor apare atașamentul față de ele;

Din atașament se naște dorința și din dorință pasiunea violentă;

Pasiunea violentă hrănește greșeala, greșeala cauzează pierderea memoriei și a controlului de sine; pierderea controlului de sine distruge înțelegerea intuitivă și odată cu distrugerea discernământului vine însăși pierderea omului."

Aceste cuvinte au lăsat o profundă impresie în mintea mea și încă îmi răsună în urechi atunci când scriu aceste rânduri. Cartea mi s-a părut de o valoare inestimabilă. Această convingere s-a accentuat odată cu trecerea timpului, drept pentru care în prezent consider că *Bhagavad Gita* este cartea cunoașterii Adevărului prin excelență. Poemul mi-a fost de un ajutor imens în momentele de melancolie și de confuzie.

Frații mi-au recomandat să citesc și *The Light of Asia* (Lumina Asiei) scrisă de Sir Edwin Arnold, despre care până atunci știam doar că este autorul traducerii Poemului celest (*Bhagavad Gita*). Am citit această carte cu un interes și mai mare decât cel cu care am citit *Bhagavad Gita* și odată începută lecturarea ei, nu m-am mai putut opri. Îmi aduc aminte că am citit, tot la recomandarea fraților, cartea *Key to Theosophy* (Cheia teosofiei) scrisă de Madame

Blavatsky. Această carte mi-a trezit dorința de a studia lucrări despre hinduism, renunțând la falsa noțiune – hrănită de misionari – cum că hinduismul este plin de superstiții.

Cam în aceeași perioadă am cunoscut un creștin de bună-credință – eram în Manchester la o pensiune cu specific vegetarian. El mi-a vorbit despre creștinism, iar eu i-am povestit ce amintiri aveam din Rajkot. Întristat de cele auzite mi-a spus: „Sunt creștin. Nu beau. Fără îndoială că există mulți creștini care consumă carne și beau alcool, deși Scripturile nu recomandă aceasta. Vă rog, citiți Biblia." Am urmat sfatul său și am acceptat exemplul pe care mi l-a dat. Am citit Geneza, dar capitolele următoare mă făceau să adorm invariabil. Am continuat doar pentru a putea spune că am citit-o și m-am afundat în celelalte părți ale cărții cu mare greutate, fără nici cel mai mic interes și fără a înțelege nimic. Mi-a displăcut să citesc Cartea Numeri.

Noul Testament mi-a produs o impresie diferită, mai ales *Predica de pe Munte*, care m-a atins direct la inimă. Am comparat-o cu *Bhagavad Gita*. Versurile „Eu însă vă spun vouă: nu vă împotriviți celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

Celui ce voiește să se judece cu tine și să-ți ia haina, lasă-i și cămașa", m-au încântat nespus de mult, amintindu-mi de vorbele lui Shamal Bhatt: „Pentru o mână de apă, să oferi și o masă îmbelșugată". Mintea mea tânără căuta să unifice învățăturile din *Bhagavad Gita*, din *Lumina Asiei* și din *Predica de pe Munte*.

Renunțarea, care era forma cea mai elevată de practică spirituală, mă atrăgea extraordinar de mult. Această lectură mi-a stimulat setea de a studia și viața altor maeștri spirituali. Un prieten mi-a recomandat cartea lui Carlyle, *Eroii și adorarea eroilor*. Am citit capitolul despre Mahomed (Eroul ca Profet), extrăgând multiple învățături din măreția, curajul și viața plină de austerități a Profetului.

Toți hindușii cunoșteau numele lui Bradlaugh și așa-numitul său ateism: am citit despre acest subiect câteva cărți, de al căror nume nu îmi mai aduc aminte. Nu au avut niciun efect asupra mea, dat fiind faptul că deja traversasem deșertul ateismului.

Raychandbhai

Tranzacțiile comerciale ale lui Raychandbhai (poetul, filosoful și misticul Shrimad Rajchandra,

considerat ghidul spiritual al lui Gandhi n.tr.) erau mereu încununate de succes. Era expert în perle și diamante. Nicio problemă de afaceri, oricât de complicată ar fi fost, nu i se părea prea dificilă. Cu toate acestea, comerțul nu reprezenta centrul vieții sale. Dimpotrivă, acest centru era reprezentat de pasiunea de a se întâlni cu Dumnezeu față în față. Dintre lucrurile care se aflau pe masa sa de lucru, nu lipseau jurnalul său și câteva cărți despre spiritualitate. În momentul în care își termina afacerile, deschidea o asemenea carte sau jurnalul. Multe din scrierile sale, care au fost publicate, sunt reproduceri din acel jurnal. Un om care, imediat după ce încheie conversații despre tranzacții comerciale importante începe să scrie despre aspectele tainice ale spiritului, evident nu poate fi un simplu om de afaceri, ci un căutător al Adevărului. L-am surprins adeseori absorbit în căutări pline de pietate chiar în mijlocul afacerilor. Nu l-am văzut niciodată pierzându-și starea de echilibru. Deși nu-l legau de mine nici afacerile și nici alt interes egoist, cu toate acestea mă bucuram de încrederea și toată atenția lui.

Pe atunci eu eram un avocat fără clienți și,

de fiecare dată când îl vedeam, ne agajam în conversații serioase de natură spirituală. Chiar dacă în acea perioadă bâjbâiam prin întuneric – deci nu se putea spune că aș fi avut vreun interes major pentru discuțiile spirituale – conversațiile cu el îmi captau mereu interesul. Ulterior am cunoscut mulți lideri și maeștri spirituali. Am încercat să cunosc oamenii importanți din cadrul diverselor credințe, dar trebuie să mărturisesc că nimeni, niciodată, nu mi-a lăsat impresia pe care mi-a lăsat-o Raychandbhai. Cuvintele sale mă atingeau în profunzimile ființei mele. Inteligența sa mă făcea să am pentru el o mare stimă, pe măsura seriozității sale morale, iar în profunzimile mele exista convingerea fermă că Raychandbhai nu m-ar putea

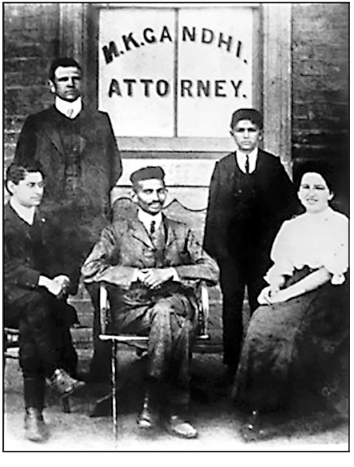

duce niciodată aiurea pe drumuri greșite și că întotdeauna îmi va împărtăși gândurile sale reale. Din acest motiv, în momentele mele de criză spirituală, Raychandbhai era refugiul meu. Cu toate acestea, în ciuda stimei pe care i-o purtam, nu puteam să îl pun pe un piedestal în inima mea ca fiind *guru*-l meu. Tronul era încă gol, iar căutarea mea continua.

În Africa de Sud

Domnul Baker (avocat și predicator din Pretoria la al cărui birou a lucrat Gandhi ca și asistent) fiind preocupat de viitorul meu, m-a îndemnat să particip la Convenția de la Wellington. Creștinii protestanți organizează frecvent asemenea întâlniri privite ca și o cale de evoluție spirituală, al căror scop este purificarea sufletului. Domnul Baker se aștepta ca atmosfera de exaltare spirituală de la Convenție cumulată cu entuziasmul și seriozitatea publicului prezent să mă determine să îmbrățișez creștinismul. M-a încântat credința pe care o manifestau.

Convenția a durat trei zile. Am ajuns să înțeleg și să apreciez devoțiunea participanților, dar nu am găsit niciun motiv care să mă determine să îmi schimb religia. Îmi era imposibil să cred că

puteam să merg în cer sau să obțin mântuirea numai devenind creștin. Le-am spus aceasta cu sinceritate unor buni prieteni creștini.

Moartea lui Iisus pe cruce a fost un mare exemplu pentru lume, dar viețile pioase ale creștinilor nu îmi aduceau nimic în plus față de ceea ce îmi ofereau viețile oamenilor din celelalte credințe. Din punctul de vedere al sacrificiilor făcute mi se părea că hindușii îi depășesc cu mult pe creștini. Îmi era imposibil să consider creștinismul o religie perfectă sau cea mai mare dintre religii. De fiecare dată când aveam ocazia, împărtășeam aceste gânduri cu prietenii mei creștini, iar răspunsurile lor nu reușeau să mă mulțumească. Chiar dacă nu acceptam creștinismul ca religia cea mai mare sau perfectă, nu eram convins nici de faptul că hinduismul este astfel. Defectele hinduismului îmi deveneau din ce în ce mai vizibile. Îmi era greu să înțeleg motivul pentru care există atât de multe secte și caste în cadrul său.

Ce însemna afirmația conform căreia Vedele sunt Cuvântul inspirat de Dumnezeu? Dacă fuseseră inspirate de Dumnezeu, de ce nu ar putea la fel de bine să fie și Biblia și Coranul?

Prietenii mei creștini doreau să mă

convertească, același lucru căutând să îl facă și prietenii mei musulmani. Abdullah Sheth (un angajat al lui Raychandbhai) insista să mă determine să studiez islamismul despre a cărui frumusețe avea, bineînțeles, în permanență ceva de spus.

Într-o scrisoare adresată lui Raychandbhai i-am expus obiecțiile mele. Răspunsul său m-a liniștit mult. Îmi cerea să fiu răbdător și să studiez cu o mai mare profunzime hinduismul. Una dintre afirmațiile sale în acest sens suna astfel: „Dintr-un punct de vedere imparțial, sunt convins că nicio religie nu are subtilitatea și profunzimea gândirii hinduismului, viziunea sa asupra sufletului și compasiunea sa."

Chiar dacă am urmat un drum pe care prietenii mei creștini nu și l-ar fi dorit pentru mine, le-am rămas pentru totdeauna îndatorat pentru căutarea spirituală pe care au trezit-o în mine și voi aprecia mereu amintirea timpului petrecut alături de ei.

Am plecat în Africa de Sud pentru a călători, pentru a fugi de intrigile din Kathiawad și pentru a-mi câștiga existența. Însă, așa cum deja am afirmat, am ajuns să Îl caut pe Dumnezeu și aveam în mine dorința de împlinire sufletească.

Raychandbhai era pentru moment ghidul meu spiritual. Am citit cu interes cartea lui Max Müller „Ce ne poate învăța India?" și traducerea Upanishadelor publicată de Societatea Teosofică. Toate acestea mi-au îmbunătățit viziunea asupra hinduismului, iar frumusețile sale au început să fie mult mai evidente pentru mine. Însă, toate acestea nu m-au determinat să desconsider celelalte religii. Am citit „Viața lui Mahomed și a succesorilor săi" scrisă de Washington Irving și panegiricul lui Carlyle referitor la Profet. Aceste lucrări au făcut să îmi crească stima față de Mahomed. Am mai citit o carte intitulată „Așa grăit-a Zarathustra", îmbogățindu-mi astfel cunoștințele referitoare la religiile lumii. Studiul mi-a stimulat auto-introspecția și a trezit în mine obișnuința de a pune în practică ceea ce mă atrăgea din lecturile mele. În consecință, am început să practic anumite exerciții yoghine, așa cum le-am înțeles din lecturarea cărților hinduse. Totuși, nu am avansat prea mult, drept pentru care, când m-am întors în India, am decis să le continui cu ajutorul unui expert. Această dorință nu s-a îndeplinit niciodată. Pe de altă parte, am efectuat un studiu intensiv al cărților lui Tolstoi.

Un rezumat al *Evangheliei* și alte câteva cărți ale sale mi-au lăsat o impresie profundă. Gradat, am început să fiu din ce în ce mai conștient de infinitele posibilități ale iubirii universale.

Prietenii mei teosofi vroiau să mă introducă în societatea lor, cu scopul de a obține de la mine ceva ce eu puteam să le ofer ca hindus. Literatura teosofică deborda de influențe hinduse, drept pentru care acești prieteni sperau că le voi fi de mare ajutor. Am început să citesc *Raja Yoga* de Swami Vivekananda cu câțiva dintre acei prieteni iar cu alții *Raja Yoga* de M. N. Divedi. Trebuia să citesc *Yoga Sutra* de Patanjali cu un prieten și *Bhagavad Gita* cu alți câțiva. Am alcătuit un fel de club de căutători ai Adevărului în cadrul căruia realizam lecturi în mod regulat. Încrederea mea era deja oferită *Bhagavad Gita*-ei, care exercita asupra mea o mare putere de fascinație, dar abia atunci mi-am dat seama de necesitatea aprofundării acesteia. Aveam una sau două traduceri prin intermediul cărora am urmărit să înțeleg originalul în sanscrită. De asemenea, am decis să învăț pe de rost unul sau două versuri pe zi, folosind timpul pe care îl alocasem abluțiunilor mele matinale. Pentru aceasta îmi erau necesare treizeci și

cinci de minute: cincisprezece minute pentru a mă spăla pe dinți și douăzeci pentru baie. Pe prima obișnuiam să o fac după modalitatea occidentală. Prin urmare, pe peretele opus am lipit foi de hârtie pe care scrisesem versurile din *Bhagavad Gita* și apelam la ele din când în când pentru a mă ajuta să memorez.

Bhagavad Gita a devenit pentru mine un infailibil ghid de conduită și s-a transformat în dicționarul meu de referință zilnică. În același mod în care consultam dicționarul englez pentru sensurile cuvintelor pe care nu le înțelegeam, consultam și acest dicționar de conduită în căutarea unei rapide soluționări pentru toate conflictele și problemele mele. Mă opream asupra unor cuvinte precum *aparigraha* (non-acumularea) și *samabhava* (egalitatea perfectă). Problema care apărea era cum se poate cultiva și menține această atitudine egală. Cum am putea să-i tratăm în același mod atât pe ofițerii care ne insultau, insolenți și corupți, cât și pe oamenii care au fost mereu buni cu noi? Ce înseamnă să renunți la toate posesiunile pentru a te putea salva? Oare nu este și trupul tot o posesiune? Nu tot posesiuni erau soția și copiii? Trebuie să distrug toate rafturile cu cărți pe care

le am? Trebuie să renunț la ceea ce am pentru a-L urma pe Dumnezeu?

Ulterior, mi-am dat seama că învățăturile din *Bhagavad Gita* asupra non-acumulării s-ar putea traduce prin aceea că cei care doresc să obțină eliberarea trebuie să acționeze ca niște *sui generis* depozite care, gestionând mari posesiuni, nu consideră nici măcar un vârf de ac ca fiind al său. Mi-a devenit clar ca lumina zilei că non-acumularea și egalitatea lăuntrică presupun o transformare a emoțiilor, o modificare de atitudine. I-am scris atunci lui Revashankarbhai (căruia îi eram dator) spunându-i să îmi suspende polița de asigurări și să recupereze ceea ce poate sau, în caz contrar, să considere pierdută prima care fusese plătită, pentru că eram convins că Dumnezeu, care îi crease pe soția și pe copiii mei în același fel ca și pe mine, va avea grijă de ei. Fratelui meu, care fusese ca un tată pentru mine, i-am scris ca să îl informez că renunțasem la ceea ce economisisem până în acel moment și că de atunci încolo să nu se mai aștepte la nimic din partea mea pentru că viitoarele economii – dacă voi avea – vor fi folosite în beneficiul comunității.

Am plecat acasă. Domnul Polak, care devenise

confidentul meu, a venit la gară să își ia rămas bun de la mine și mi-a lăsat o carte pe care să o citesc pe drum, spunându-mi că era sigur că o să îmi placă. Era *Unto This Last* de Ruskin. Odată ce am început-o mi-a fost imposibil să o las din mână. Călătoria de la Johannesburg la Durban a durat douăzeci și patru de ore. În acea noapte nu am reușit să adorm. Am decis să îmi transform viața în conformitate cu idealurile din carte. Mai târziu am tradus-o în *gujarati* dându-i titlul de *Sarvodaya* (Bunăstarea tuturor). Cred că în această mare carte a lui Ruskin am descoperit reflectate câteva din convingerile mele cele mai profunde: acesta este motivul pentru care m-a captivat într-un asemenea mod, transformându-mi viața.

Învățăturile din *Unto This Last* sunt următoarele:

1. Binele individului este subordonat binelui tuturor.

2. Munca unui avocat are aceeași valoare ca cea a unui coafor, căci toată lumea are același drept de a-și câștiga existența prin propria muncă.

3. Viața care merită să fie trăită este cea în care muncești, fie că ești un om care cultivă

pământul, fie un artizan.

Deja cunoșteam primul dintre aceste puncte. Pe al doilea l-am înțeles în parte. La al treilea nu m-am gândit niciodată. *Unto This Last* a făcut să îmi fie clar ca lumina zilei că al doilea și al treilea punct erau conținute în primul. Din acel moment m-am decis să pun în practică aceste principii.

EU RESPECT TOATE RELIGIILE

Atitudinea mea faţă de scrierile sacre ale altor religii

Nu mă interesează să critic scrierile sacre ale altor religii sau să le pun în evidență defectele. Cu toate acestea, este și va continua să fie un privilegiu al meu să proclam și să practic adevărurile care pot să rezide în ele. Prin urmare, nu critic, nici nu condamn ceea nu pot înțelege din Coran sau din scrierile despre viața Profetului. Dar mă bucur să îmi manifest admirația cu fiecare ocazie care se ivește față de aspectele vieții sale pe care am fost capabil să le apreciez și să le înțeleg. Cât despre aspectele mai dificil de pătruns, sunt bucuros să le privesc prin ochii prietenilor mei, credincioșii musulmani, prin urmare încerc să le înțeleg cu ajutorul pe care mi-l oferă scrierile învățaților musulmani, interpreți ai islamismului. Numai prin intermediul unei apropieri respectuoase de credințele diferite de a mea am reușit să surprind principiul egalității tuturor religiilor. Cu toate acestea, este totuși dreptul și datoria mea să semnalez defectele hinduismului pentru a-l purifica și a-l menține pur.

În *ashram* realizam în mod regulat lecturi ale *Bhagavad Gita*-ei, ajungând ca la sfârșitul săptămânii să terminăm cartea după ce citiserăm în fiecare dimineață câteva capitole. În plus, recitam imnuri ale diverșilor sfinți din India, adăugând câteva din cărțile ce conțineau imnuri creștine. Deoarece Khansaheb (lider politic și spiritual care a militat alături de Gandhi, pentru independența Indiei n.t.) se afla printre noi, citeam și din Coran. Cât despre mine, simt o mare consolare cu *Ramacharitamanasa* lui Tulsidas. Simt de asemenea că obțin multă alinare din Noul Testament și din Coran.

Nu sunt un literat. În consecință, caut să înțeleg spiritul prin prisma diferitelor scrieri din lume, interpretându-le prin supunerea la proba Adevărului și a lui *ahimsa* (non-violența) formulată de acele scrieri. Resping ceea ce nu concordă cu această probă și apreciez ceea ce concordă cu ea.

Cunoașterea nu poate fi prerogativa vreunei clase anume. Totuși, înțeleg imposibilitatea pe care o întâmpină anumite persoane în ceea ce privește asimilarea adevărurilor mai elevate sau mai subtile, în lipsa unui antrenament anterior, adecvat. Aceia care nu au avut o pregătire

preliminară sunt complet incapabili să respire atmosfera rarefiată a înălțimilor mari, exact precum cei care nu au trecut mai întâi prin faza de antrenament preliminar exercițiilor simple de matematică, fiind astfel incapabili să înțeleagă sau să asimileze geometria ori algebra superioară.

Susțin că este de datoria fiecărui bărbat cult și a fiecărei femei culte să citească scrierile lumii cu o atitudine deschisă. Dacă respectăm religiile celorlalți așa cum am vrea să fie respectată a noastră, s-ar impune ca o datorie sacră studierea amicală a religiilor lumii. Studiul meu respectuos asupra religiilor nu a diminuat respectul față de scrierile hinduse, nici credința mea în ele, ci a lăsat o amprentă profundă în înțelegerea mea asupra acestora, îmbunătățindu-mi viziunea asupra vieții. Acest studiu mi-a permis chiar să înțeleg mai clar numeroase pasaje criptice din scrierile hinduse.

Cred că în viața de apoi nu există hinduși, creștini sau musulmani. Toți suntem judecați nu conform poziției sociale sau a profesiei, ci în funcție de acțiunile noastre. În existența noastră terestră vor exista mereu aceste diferențieri. Prin urmare, accept tradiția atât cât să nu-mi

frâneze evoluția, dar nici să nu mă împiedice să asimilez ceea ce este bun, oriunde l-aș găsi.

Religia noastră

Cea mai adecvată analogie pe care o găsesc pentru religie, deși foarte incompletă, este să o compar cu o căsătorie. Aceasta reprezintă – sau ar trebui să reprezinte – o legătură indisolubilă. La fel se petrece și cu religia, dar într-un grad mai mare.

O persoană rămâne fidelă propriei religii și găsește împlinire deplină în această adeziune în același mod în care soțul rămâne fidel soției sale – sau soția soțului – nu pentru că celălalt are vreun fel de superioritate exclusivă față de celelalte persoane care aparțin sexului opus, ci pentru că simt pentru celălalt o atracție irezistibilă deși indefinită. La fel cum un soț fidel, pentru a rămâne fidel nu trebuie să le considere pe celelalte femei inferioare soției sale, persoana care îmbrățișează o religie nu trebuie să considere celelalte religii inferioare religiei sale. Să extindem și mai mult analogia: așa cum fidelitatea față de soție nu presupune omiterea defectelor sale, fidelitatea față de propria religie nu presupune omiterea defectelor acelei religii.

În realitate fidelitatea, nu adeziunea oarbă necesită sesizarea atentă a defectelor și, prin urmare, conștientizarea lor, căutând remediul cel mai bun pentru a le elimina. Datorită concepției mele cu privire la religie, nu îmi este necesar să analizez frumusețile hinduismului. Vă asigur că nu aș continua să fiu hindus dacă nu aș fi sigur de multiplele sale frumuseți. Doar că, în cadrul acestei concepții, nu îmi este necesar ca aceste frumuseți să fie exclusive. Prin urmare, apropierea mea de celelalte religii nu se produce cu o atitudine de manie critică, ci cu cea a credinciosului care așteaptă să găsească în celelalte religii frumuseți asemănătoare și dorește să incorporeze ceea ce este bun din aceste credințe și care îi lipsesc propriei sale religii.

Chiar dacă sunt un hindus fidel, găsesc în credința mea loc și pentru învățăturile creștine, islamice și zoroastriene; în consecință există oameni cărora li se pare că hinduismul meu este un ansamblu ce reunește diverse aspecte și principii, în timp ce alții mă etichetează ca fiind eclectic. Or, a numi pe cineva eclectic este a-i spune că nu are credință când, dimpotrivă, realitatea este cu totul alta. Credința mea este

o credință bazată pe cea mai amplă toleranță posibilă.

Renunț la a blama un om pentru convingerile sale fanatice pentru că urmăresc să le privesc din punctul lui de vedere. Această credință profundă este cea care mă menține, chiar dacă unora poate să li se pară incomodă.

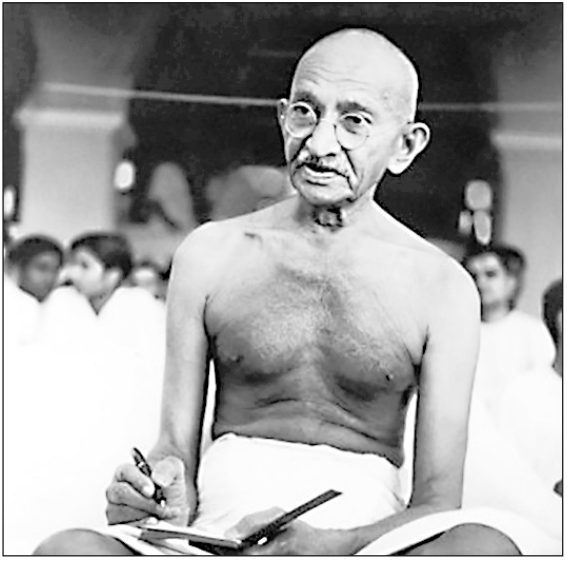

Creştinismul

Noul Testament mi-a indus o stare de bine și o fericire fără margini care mi-au apărut după repulsia pe care mi-o cauzaseră anumite capitole din Vechiul Testament. Presupunând că aș fi privat de accesul la *Bhagavad Gita* și aș uita complet conținutul său, dacă mi-ar rămâne un exemplar din „Predica de pe Munte", aș putea extrage din acesta aceeași bucurie pe care mi-o produce *Gita*.

Iisus a exprimat ca nimeni altul spiritul și voința lui Dumnezeu. Din acest motiv, Îl văd și Îl recunosc ca Fiu al lui Dumnezeu. Dat fiind faptul că viața lui Iisus are semnificația și transcendența pe care le-am mai menționat, cred că El nu aparține numai creștinismului, ci lumii întregi, tuturor raselor și tuturor popoarelor, indiferent de credința, numele sau doctrina respectivului popor, fie că are o religie bine definită, fie că Îl adoră pe Dumnezeu prin intermediul strămoșilor.

Budismul

Am auzit susținându-se de nenumărate ori că Buddha nu credea în Dumnezeu. Aspectul esențial, care reprezintă totodată o limitare a

doctrinei budiste, constă în faptul că Buddha s-a eschivat în mod sistematic și spre uimirea tuturor discipolilor săi nu a vorbit niciodată, fără nicio excepție, despre existența lui Dumnezeu. Tocmai de aceea, chiar unii budiști de frunte, cum ar fi însuși Dalai Lama, au afirmat cu ostentație că, citãm: „Budismul este o religie fără Dumnezeu". Această afirmație paradoxală ridică multe semne de întrebare, căci orice ființă umană se întreabă: „Dacă budismul este totuși o religie, este stringent necesar să ne întrebăm cu ce anume ne pune în final în comuniune o astfel de religie, din moment ce ea este, după cum se afirmă, o religie fără Dumnezeu?". Or, dincolo de aparențe, o religie care se pretinde religie, dar care afirmă totodată că este o religie fără Dumnezeu, indică tocmai prin aceasta că în realitate ea nu ne unește cu Dumnezeu, ci ne unește cu altceva, care nu este Realitatea esențială eternă și evidentă ce Îl caracterizează pe Dumnezeu Cel unic, pe Dumnezeu Cel absolut, pe Dumnezeu Cel infinit, pe Dumnezeu Cel veșnic, despre care au vorbit marii înțelepți, marii yoghini avansați și marii sfinți care au atins cele mai înalte culmi ale îndumnezeirii.

Un alt aspect ce probează limitele învățăturilor

lui Buddha și care i-a pus pe mulți înțelepți și inițiați pe gânduri este tocmai faptul că atât Buddha, cât și învățătura pe care el a oferit-o exclud în totalitate existența Sinelui Suprem Nemuritor (*Atman*). Faptul că Buddha și doctrina budistă susțin în mod straniu, cu o convingere de nezdruncinat, că în universul fiecărei ființe umane nu există Sinele Suprem Nemuritor (*Atman*) ar trebui să ne dea serios de gândit.

Realitatea experimentată de Buddha se revelează astfel a fi cea supramentală sau, altfel spus, realitatea lui *maha vijnanamaya kosha*. O astfel de descoperire nu-L dezvăluie pe Dumnezeu, căci atunci ființa umană în cauză este separată de realitatea tainică esențială a lui Dumnezeu printr-un văl care nu a fost străpuns. Date fiind aceste aspecte, putem trage concluzia că învățătura lui Buddha poate fi folosită cu succes cel mult ca o treaptă, dar nu poate fi considerată o ipostază a unei scări complete, ce ne-ar putea conduce la revelarea totală, reală și profundă, atât a Sinelui Suprem Nemuritor (*Atman*), cât și a prezenței esențiale, tainice, a lui Dumnezeu în ființa noastră.

Nu negăm numeroasele beneficii pe care le are o ființă umană ce respectă și practică

principiile generoase ale budismului, ci atragem doar atenția asupra unor limitări ale acestei doctrine, ca și cale de evoluție spirituală ultimă.

Islamismul

Consider că islamismul este o religie a păcii la fel ca și creștinismul, budismul și hinduismul. Fără îndoială, există diferențe de nivel de înțelegere, dar obiectivul ultim al acestor religii este pacea. La un moment dat am declarat că sunt de părere că adepții islamismului recurg prea repede la folosirea spadei. Dar aceasta nu se datorează învățăturilor Coranului. După părerea mea, aceasta se datorează circumstanțelor în care a apărut islamismul. Creștinismul are, la rândul său, o istorie sângeroasă, nu pentru că Iisus ar fi dorit aceasta, ci pentru că cei care l-au înconjurat și l-au urmat doctrina nu au putut să înțeleagă în profunzime învățăturile sale excepționale.

Spiritismul

Nu am primit niciodată niciun mesaj de la spiritele celor morți. Nu am nicio dovadă care să justifice credința în posibilitatea unor asemenea modalități de comunicare. Totuși, dezaprob din plin practica de a menține sau de a încerca

să se mențină asemenea căi de comunicare. Adeseori sunt înșelătoare: un simplu produs al imaginației. În cazul în care asemenea modalități de comunicare sunt posibile, practicarea lor este dăunătoare atât pentru medium, cât și pentru spirite, deoarece atrag și leagă de pământ spiritul invocat, al cărui efort ar trebui să se dirijeze către desprinderea de pământ, ridicându-se din ce în ce mai mult. Un spirit nu este neapărat pur prin faptul că nu mai este întrupat, ci poartă cu sine slăbiciunile la care era supus pe pământ. Prin urmare, informațiile sau sfaturile pe care le oferă nu sunt neapărat sigure sau sănătoase. Faptul că spiritelor le place să comunice cu cei care sunt pe pământ nu înseamnă că trebuie să dăm curs acestei plăceri, ci dimpotrivă, ele ar trebui să se îndepărteze de acest atașament nelegitim, mai ales din cauza răului pe care li-l produce.

Cât despre mediumi, știu din experiență că cei care întrețin (sau se gândesc să întrețină) aceste modalități de comunicare suferă devieri sau afecțiuni mentale în urma cărora le devine greu să realizeze activități practice. Nu îmi pot aminti de niciun prieten căruia aceste modalități de comunicare să le fi fost de vreun folos.

Superioritatea şi inferioritatea religiilor

Dat fiind faptul că există religii diferite, acestea au nevoie de un anumit simbol exterior distinctiv. Totuși, se cuvine să se renunțe la el când acela devine un fetiș sau un instrument menit să afirme superioritatea unei religii asupra celorlalte.

Dumnezeu a lăsat diferitele religii existente la fel cum a creat și credincioși pentru fiecare dintre ele. Cum am putea hrăni, chiar și în secret, gândul că o credință a aproapelui nostru este inferioară celei pe care noi o avem și că el ar trebui să își abandoneze credința pentru a o îmbrățișa pe a noastră?

Ca prieteni fideli și sinceri, trebuie să nutrim dorința și să ne rugăm ca fiecare să trăiască și să se dezvolte pe deplin în cadrul propriei sale credințe.

Teama mea este că deși actualii mei prietenii creștini nu spun și nici nu acceptă că religia hindusă este falsă, nutresc în mintea lor convingerea că hinduismul este o eroare și că doar creștinismul în care cred ei este singura religie adevărată. Ca dovadă se află însăși

activitatea Societății Misionare Creștine.

Este de înțeles atacul față de numeroasele greșeli care au pătruns în viața hindusă, dar acestea nu ar trebui decât să ne ajute să ne descotorosim de abuzurile admise în cadrul ei și să ne purificăm religia. Însă, din ceea ce putem înțelege din efortul depus de această societate, este vorba despre scoaterea din rădăcină a hinduismului pentru a-l înlocui cu altă religie. Această situație este asemănătoare cu intenția de a distruge o casă care i se pare foarte decentă și bună de locuit celui care locuiește în ea, deși are nevoie de anumite reparații. Cel care este în cauză îi va primi cu căldură pe cei care îl învață cum să o repare, dar se va opune cu tărie celor care au pretenția să îi distrugă casa care timp de secole le-a servit foarte bine strămoșilor săi.

Dacă lumea creștină susține această opinie referitoare la casa hindusă, „Parlamentul Religiilor" și „Fraternitatea Internațională" sunt expresii goale de conținut. Ambii termeni implică o platformă comună, care să existe între inferiori și superiori, adică, între cel cult și cel incult, între cel mântuit și cel păcătos, cel născut într-o familie bună și cel născut într-o familie cu o condiție socială precară, între individul care

aparține unei caste și un paria. Comparația mea poate să nu fie corectă și chiar să sune ofensator. Poate că raționamentului meu îi lipsește soliditatea. Dar propunerea mea este fermă.

Obiectivul fraternității (religiilor) ar trebui să fie ajutorarea hindusului să fie un hindus mai bun, a musulmanului să se transforme într-un musulman mai bun și a creștinului să devină un creștin mai bun.

Rugăciunea noastră pentru ceilalți NU trebuie să fie „Doamne, dă-le lumina pe care Tu mi-ai oferit-o mie", ci „Dă-le lumina și adevărul de

care au nevoie pentru a obține cele mai elevate realizări". Trebuie să ne rugăm pur și simplu pentru ca prietenii noștri să devină oameni mai buni, oricare ar fi religia căreia îi aparțin.

În ciuda a tot, și fără a ști cum, experiența noastră poate deveni o parte a experienței celorlalți.

Cel mai bun drum

Răspândirea adevărului și a non-violenței se poate realiza mai degrabă trăindu-le cu adevărat decât răspândindu-le prin cărți. Viața trăită cu adevărat este mult mai relevantă decât cărțile.

După lungi studii și multă experiență, am ajuns la concluzia că

1) Toate religiile sunt adevărate;

2) Toate religiile sunt puse în aplicare cu anumite erori ce apar de-a lungul timpului;

3) Toate religiile îmi sunt aproape la fel de dragi precum îmi este hinduismul meu, căci toate ființele umane îmi sunt la fel de dragi precum rudele mele apropiate. Venerația pe care o am pentru credințele străine este aceeași pe care o simt și pentru propria mea credință.

CREDINȚA MEA ÎN DUMNEZEU

Dumnezeu există

Dacă noi existăm, dacă părinții noștri și părinții lor au existat, atunci este normal să credem în Tatăl întregii creații. Dacă El nu există, noi nu existăm în parte. El este Unul și, în același timp mai mulți. Este mai mic decât un atom și mai mare decât Himalaya. Se află chiar și într-o picătură din ocean și, totuși, nici cele șapte mări nu L-ar putea cuprinde. Mintea este neputincioasă când vine vorba despre a-L cunoaște. El este dincolo de puterea de cuprindere mentală sau de înțelegere rațională. Nu este necesar să continui să insist asupra acestui subiect. Din acest punct de vedere, credința este esențială. Logica mea poate să construiască și să dizolve nenumărate ipoteze. Un ateu ar putea să mă desființeze într-o dezbatere; cu toate acestea, credința mea este mai rapidă decât mintea mea, drept pentru care pot să sfidez întreaga lume și să afirm că „Dumnezeu este, a fost și va exista mereu".

Totuși, cei care vor alege să Îi nege existența, sunt liberi să o facă. Dumnezeu este milostiv și

plin de compasiune: nu este un rege terestru care are nevoie de o armată pentru a ne face să îi acceptăm puterea. El ne oferă libertatea și, cu toate acestea, compasiunea Sa impune supunere față de voința Sa. Dacă cineva refuză să se închide înaintea voinței Sale, El spune:

„Așa să fie; soarele Meu nu va străluci din această cauză mai puțin pentru tine, nici norii Mei nu se vor micșora pentru tine. Nu am nevoie să te forțez pentru ca tu să Îmi accepți puterea." Prin urmare, să îl lăsăm pe ignorant să discute la nesfârșit despre existența lui Dumnezeu. Eu sunt unul dintre milioanele de oameni înțelepți care cred în El și nu voi obosi niciodată dacă mă închin înaintea Lui sau dacă Îl slăvesc.

Există o Putere nedefinită și misterioasă care pătrunde totul. Simt aceasta chiar dacă nu o văd. Această Putere ocultă care ne permite să simțim sfidează, fără îndoială, toate dovezile, pentru că este complet diferită de tot ceea ce noi percepem prin intermediul simțurilor. Este o Putere care transcende simțurile.

Până la un anumit punct, existența lui Dumnezeu poate fi chiar demonstrată. Dacă luăm exemplul banal al activităților cotidiene, constatăm că, în general, oamenii nu știu cine

este la guvernare, nici de ce sau cum guvernează. Cu toate acestea, ei știu că există cu siguranță o putere guvernatoare.

Anul trecut, în cursul călătoriei mele prin Mysore, m-am întâlnit cu mulți țărani săraci și mi-am dat seama, din întrebările pe care le puneam lor, că nu știau cine guverna provincia Mysore. Spuneau pur și simplu că este guvernată de vreun dumnezeu. Dacă acești oameni săraci știau atât de puține despre cine îi guvernează, nu ar trebui să mă uimească faptul că nu mi-am dat seama de existența lui Dumnezeu, regele regilor.

Totuși, și eu simt – așa cum simțeau și țăranii din Mysore – că există o ordine în Univers, că există o Lege imuabilă care guvernează fiecare lucru, fiecare ființă vie sau fiecare atom. Nu este o lege oarbă, căci nicio lege oarbă nu poate guverna comportamentul ființelor vii. Prin urmare, această Lege care guvernează orice fel de formă de viață este Dumnezeu. Legea și Legislatorul sunt identici. Nu pot să neg Legea sau pe Legislatorul ei doar pentru că știu foarte puține despre Ea sau despre El. Așa cum negarea sau ignorarea unei puteri terestre nu mi-ar servi la nimic, în același mod negarea

lui Dumnezeu și a Legii Sale nu mă va scuti de urmările sale. La fel cum o acceptare umilă și tăcută a autorității divine face mai ușor drumul prin viață, acceptarea unei guvernări terestre face ca viața care i se supune să fie mai ușoară.

Pe măsură ce constat că totul în jurul meu este într-o continuă tranformare și moare fără încetare, descopăr că în spatele acestor transformări există o Putere vitală imuabilă, care reunește totul, care creează, dizolvă și recreează. Această Putere sau Spirit, care dă formă este Dumnezeu. Și pentru că nimic din ceea ce percep cu ajutorul simțurilor mele nu poate să dăinuie, doar El există.

Această Putere este oare benefică sau malefică? Eu o consider prin excelență benefică. Pentru că îmi este dat să văd continuitatea vieții în mijlocul morții, continuitatea adevărului în mijlocul minciunii și a luminii în mijlocul întunericului, deduc din aceasta că Dumnezeu este Viață, Adevăr, Lumină. El este Iubire. Este Binele Suprem.

Totuși, El nu este doar un Dumnezeu care pur și simplu aduce satisfacție intelectului, chiar dacă uneori o face. Dumnezeu, pentru a fi Dumnezeu, trebuie să guverneze inima și să o

transforme. Trebuie să exprime până și cel mai mărunt act al adoratorului său. Aceasta se poate petrece numai prin intermediul unei înțelegeri depline și mult mai reale decât cea care ar putea fi obținută vreodată prin oricare dintre cele cinci simțuri. Percepțiile simțurilor pot fi – și adesea sunt – false și iluzorii, chiar dacă nouă ne pot părea foarte reale. Dar când înțelegerea nu se produce prin intermediul simțurilor, este reală. Acest fapt nu a fost demonstrat printr-o dovadă externă, ci prin transformarea atitudinii și a caracterului celor care au simțit înlăuntrul lor prezența reală a lui Dumnezeu. O asemenea mărturie poate fi găsită în seria nesfârșită de profeți și înțelepți din toate țările și din toate timpurile. A respinge această evidență înseamnă negare de sine.

O asemenea înțelegere este precedată de o credință de nezdruncinat. Cel care va dori să se convingă de prezența lui Dumnezeu în sine însuși o poate face prin intermediul unei credințe vii. Și pentru că o credință vie nu poate fi demonstrată printr-o dovadă exterioară, drumul cel mai sigur este să crezi în guvernarea morală a lumii și, prin urmare, în supremația legii morale, a Legii Adevărului și a Iubirii. Adevărata credință va fi

cu siguranță prezentă acolo unde va exista o hotărâre clară de a respinge rapid tot ceea ce este contrar Adevărului și Iubirii. Nu pot explica existența răului prin niciun demers. A vrea să faci aceasta este ca și cum te-ai simți egalul lui Dumnezeu. Din acest motiv, sunt suficient de umil pentru a accepta răul ca atare. Chiar dacă Dumnezeu permite existența răului în lume, cu toate acestea știu că în El nu există rău. Chiar dacă în Creația lui Dumnezeu există și răul, El rămâne imaculat.

Umila și limitata mea experiență m-a întărit în credință. Pe măsură ce încerc să devin mai pur, mă simt mai aproape de Dumnezeu. Oare cât de

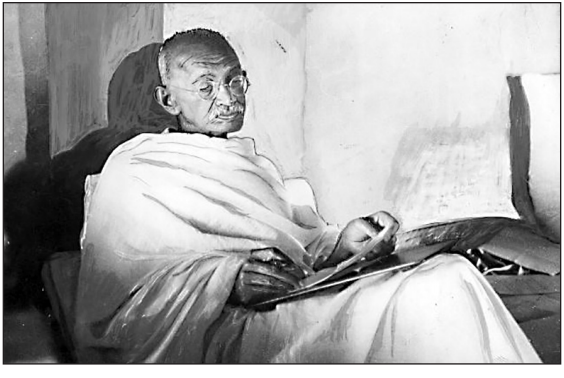

pur voi deveni atunci când credința mea nu va mai fi o simplă apologie așa cum este în prezent, ci va deveni atât de neclintită precum sunt Munții Himalaya și atât de albă și strălucitoare precum zăpada de pe vârfurile lor? Până atunci, îl invit pe cititor să se roage asemeni lui Newman, care în exercițiile sale spirituale rostește astfel:

„Călăuzește-mă, Lumină plină de bunătate, dincolo de această perdea întunecată,

Arată-mi drumul.

Noaptea este întunecată și sunt departe de casă,

Arată-mi drumul.

Călăuzește-mi pașii: îmi este de ajuns chiar și un pas,

Nu cer să văd în depărtare."

Raționaliștii sunt ființe admirabile, dar raționalismul devine un monstru oribil când are pretenții de omnipotență. A-i atribui omnipotență rațiunii este atât de demn de milă precum a adora un idol din lemn crezând că este Dumnezeu. Nu susțin suprimarea rațiunii, ci susțin o recunoaștere adecvată a ceea ce se află în noi și care sfințește însăși rațiunea.

Este destul de ușor să spui: „Nu cred în Dumnezeu", căci Dumnezeu permite să se

spună multe lucruri despre El fără a le pedepsi. El observă acțiunile noastre. Orice încălcare a Legii Sale atrage după sine o consecință, nu răzbunătoare, ci purificatoare și constructivă.

Dumnezeu în viaţa mea

Sunt mai sigur de existența Sa decât de faptul că voi și eu suntem prezenți pe acest pământ. Pot să vă asigur și de faptul că aș putea să trăiesc fără aer și fără apă dar nu fără El. Puteți să îmi smulgeți oasele, dar nu veți reuși să mă omorâți. Puteți să îmi tăiați nasul, căci aceasta nu mă va afecta. Totuși, dacă reușiți să îmi zdruncinați credința în Dumnezeu, sunt mort. Puteți spune că este o superstiție. Mărturisesc că îmbrățișez această superstiție la fel cum în copilărie foloseam numele lui *Rama* când credeam că sunt în pericol sau aveam vreun motiv să mă alarmez.

Am învățat să mă încred conștient în Dumnezeu înainte de a împlini cincisprezece ani.

Sufletul meu se expansionează în adorația Creatorului când admir minunăția unui apus de soare sau frumusețea Lunii. În toate aceste creații reușesc să Îl văd pe El și darurile Sale.

Ceea ce îmi doresc să reușesc – ceea ce am

căutat să reușesc și ceea ce am dorit în ultimii treizeci de ani – este să ajung la cunoașterea de Sine, să Îl văd pe Dumnezeu cu ochii conștiinței mele și astfel să ating *moksha* (eliberarea de ciclul nașterii și al morții). Trăiesc, acționez și mi-am direcționat ființa către atingerea acestui scop. Tot ceea ce fac prin intermediul cuvântărilor sau scrierilor mele din domeniul politic, se îndreaptă către acest scop.

Mi se pare o tortură să fiu în continuare atât de departe de Dumnezeu, pentru că știu, fără nicio tăgadă, că El guvernează fiecare răsuflare a vieții mele și că sunt vlăstarul Său. Știu că ceea ce mă ține departe de El sunt obișnuințele mele nefaste, și totuși, nu mă pot desprinde de ele.

Nu urmăresc să prevăd viitorul. Ceea ce mă interesează este să trăiesc în prezent, Dumnezeu nu mi-a dat niciun fel de control asupra momentului următor.

Nu mai insistați în a mă proteja. Cel Preaînalt ne protejează pe toți. Puteți fi siguri că atunci când va veni momentul, nimeni, nici măcar cea mai faimoasă persoană din lume, nu va putea interveni între El și mine.

Dumnezeu mă va ocroti atât cât va dori ca eu să rămân în acest trup. În momentul în care

dorințele Sale vor fi împlinite, vor fi inutile precauțiile pe care mi le-aș putea lua pentru a nu păți ceva.

Când descoperim că credința noastră dă greș – sau trupul nostru nu ne mai ajută – și astfel ne prăbușim, Dumnezeu vine să ne ajute într-un fel sau altul și ne dovedește că nu trebuie să ne pierdem credința și că El este la dispoziția noastră – dar în condițiile stabilite de El, nu ale noastre.

Odată cu trecerea anilor vocea Sa mi-a devenit din ce în ce mai accesibilă. Niciodată nu m-a părăsit, nici măcar în cele mai crunte momente ale mele. Adeseori m-a salvat de mine însumi și, aparent, mi-a luat orice semn de independență. Cu cât m-am supus mai mult voinței Lui în mod voluntar, cu atât mai mare a fost fericirea pe care am experimentat-o.

Dumnezeu ne îngrijește și ne păzește ca și cum nu ar avea nicio altă preocupare. Cum de se petrece aceasta, nu știu. Ceea ce știu este că așa se petrece. Pe cei care au credință îi ușurează de grijile care apasă pe umerii lor.

Înfrângerea nu mă poate descuraja: doar mă poate purifica. Știu că Dumnezeu mă va ghida.

Nu există niciun moment în care să nu simt

prezența unui Martor ai cărui ochi văd totul; prezență cu care urmăresc în permanență să fiu în armonie. Nu îmi pot aduce aminte de vreun moment din viața mea în care să nu fi simțit că Dumnezeu era lângă mine.

Văd zilnic atâta mizerie și frustrare încât dacă nu aș simți înlăuntrul meu prezența lui Dumnezeu, aș ajunge să fiu un maniac care delirează și a cărui destinație ar fi un spital de boli mintale.

Pe măsură ce trec zilele simt Prezența Vie în fiecare fibră din ființa mea. Dacă nu aș simți-o, aș înnebuni. Atât de multe aspecte sunt dispuse să îmi perturbe pacea minții, se petrec atâtea în jurul meu încât, dacă nu aș fi conștient de această Prezență, aș trăi copleșit până în măduva oaselor. Dar toate acestea trec pe lângă mine fără să mă afecteze.

Cred că toate ființele umane pot să atingă această stare imaculată, binecuvântată și indescriptibilă, în care se află cel care simte prezența lui Dumnezeu, excluzând orice altă senzație.

Vocea interioară

Afirmația mea cum că aud Vocea lui Dumnezeu

nu este nouă. Din nefericire nu există nicio modalitate – din câte știu eu – de a dovedi această afirmație, cu excepția rezultatelor obținute.

Prima dată când am perceput-o m-a lăsat perplex. Ce era? Ce auzeam? Era vocea unei persoane pe care o puteam vedea? Dacă nu era așa, cum de acea Voce ajungea la mine? Aceste întrebări apar spontan. Vocea lui Dumnezeu, a Conștiinței, a Adevărului, Vocea Interioară – sau „suava și mica Voce"– sunt pentru mine unul și același lucru. Când o aud, nu văd nicio formă și nici nu am vrut să văd ceva anume, căci am crezut mereu că Dumnezeu nu are formă. Percep această Voce ca fiind distantă și, în același timp, foarte apropiată. Este, negreșit, ca o voce umană, irezistibilă, care mi se adresează mie, fără îndoială. În momentul în care am auzit Vocea pentru prima dată nu visam, ci înainte de a o auzi a avut loc în mine o luptă teribilă. Vocea a apărut în mine dintr-o dată, eu am ascultat-o, am înțeles că era vorba despre Voce și lupta a încetat.

Oare pot să ofer o mărturie mai concludentă a faptului că am auzit cu adevărat Vocea și nu un ecou al propriei mele imaginații frenetice? Nu am

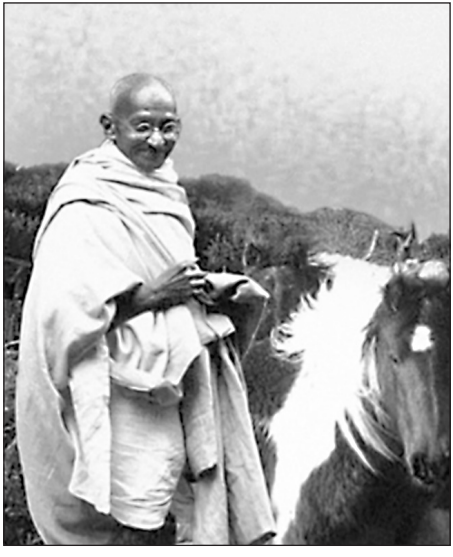

nicio altă dovadă pentru a-i convinge pe cei sceptici. Aceștia au libertatea de a spune că am fost victima unei autoamăgiri sau a unei halucinații. Chiar dacă nu pot să ofer o dovadă clară, trebuie să afirm totuși că nici măcar verdictul unanim al lumii întregi împotriva mea nu ar putea să mă convingă că ceea ce am auzit nu era Adevărul, Vocea lui de Dumnezeu.

Există unii care cred că Dumnezeu este o creație a imaginației noastre. Dacă această părere este adevărată, atunci nimic nu este real, totul este rodul imaginației noastre. Presupunând că ar fi așa, în timp ce imaginația mă domină eu voi putea să acționez doar sub vraja sa. Vocea a fost pentru mine mai reală decât propria mea existență. Niciodată nu m-a părăsit și nici nu a făcut aceasta cu altcineva. Oricine vrea poate să audă Vocea. Ea se află înlăuntrul fiecăruia dintre noi, deși – precum în toate aspectele – este necesară o pregătire anterioară și precisă pentru a o percepe.

Consider că voi înceta să mai fiu util în momentul în care „suava și mica Voce Interioară" va tăcea în mine.

Au existat și vor mai exista mulți mincinoși care vor simula trăirea acestei realități căci, din nefericire, nu există remediu împotriva ipocriziei. Cu toate acestea, virtutea nu trebuie să fie suprimată doar pentru că mulți simulează că o au. În toată lumea au existat mereu oameni care au pretins că vorbesc în numele Adevărului.

Înainte de a fi capabili să ascultăm această Voce este necesar să parcurgem un antrenament adecvat, care să ne pregătească și să ne purifice

ființa. Dacă Adevărul este Vocea Interioară care ne vorbește, aceasta nu poate fi confundată. Nu se poate confunda falsul cu rezultatele bune pentru prea multă vreme. Prin urmare, nu există niciun pericol ca anarhia să prevaleze pentru că nu poate fi înlăturat un om care îndrăznește să apere autoritatea Vocii Interioare când este convins că a auzit-o.

Omul este o ființă supusă greșelii, care nu este mereu sigur de corectitudinea drumului pe care îl urmează. Poate că ceea ce consideră a fi un răspuns la rugile sale este doar un ecou al orgoliului său. A avea un comportament lipsit de greșeli presupune să te bucuri de o inimă pe deplin inocentă, incapabilă să facă rău. În cazul meu, nu am de ce să susțin această pretenție. Sufletul meu este unul imperfect, care rătăcește, luptă și depune eforturi.

Pentru că am depus un efort neîntrerupt de a atinge o stare cât mai pură, am reușit să îmi dezvolt o anumită capacitate de a auzi într-o formă – clară și corectă – „suava și mica Voce Interioară".

Cred cu tărie că Dumnezeu se revelează zilnic tuturor ființelor umane, dar că noi ne astupăm urechile față de „dulcea și mica Voce".

PRACTICA SPIRITUALĂ

Calea iubirii

Acolo unde este iubire, este și Dumnezeu.

Non-violența este o forță activă extrem de eficientă: este forța sau puterea Divinității din noi. Devenim asemănători lui Dumnezeu în măsura în care devenim non-violenți.

Oamenii de știință ne spun că fără prezența unei forțe coezive între atomii care alcătuiesc planeta noastră, aceasta s-ar prăbuși și noi am înceta să mai existăm. Așa cum există o forță unificatoare în materia așa-zis moartă, există cu siguranță o forță care unește și în rândul materiei vii: numele acestei forțe coezive dintre ființele animate este Iubirea. O observăm în relația dintre tată și fiu, frate și soră,

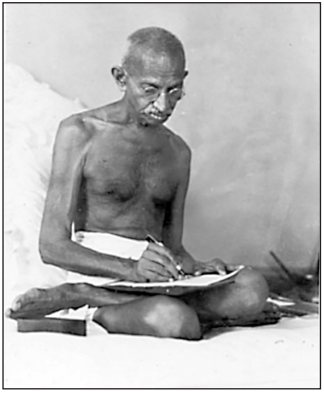

prieten și prietenă, soț și soție etc. Noi trebuie să învățăm să utilizăm această forță, care este proprie pentru tot ceea ce este viu, din moment ce cunoașterea noastră referitoare la Dumnezeu va depinde de cât de mult o vom utiliza.

Efortul cel mai mare al omului ar trebui să fie acela de a-L cunoaște pe Dumnezeu. Pe Dumnezeu nu Îl putem găsi în temple, în idoli sau în locurile de adorare construite de mâini umane, și nici nu se poate ajunge la El pe drumul austerităților. La Dumnezeu se poate ajunge doar prin intermediul iubirii, dar nu cea terestră, ci divină.

Susțin faptul că inclusiv acum când structura socială nu se bazează pe acceptarea conștientă a non-violenței, umanitatea trăiește și oamenii își păstrează posesiunile prin consimțământ și acceptare tacită mutuală. Dacă nu ar fi fost așa, ar fi supraviețuit doar un număr redus dintre cei mai feroce, ceea ce însă nu s-a petrecut. Familiile sunt unite prin legături de iubire, așa cum sunt acele grupuri care se numesc națiuni în așa-zisa societate civilizată. Doar că nu recunosc supremația legii non-violenței.

Până în prezent, am constatat că non-violența completă este posibilă doar pentru

cei puțini care au adoptat calea non-acumulării și austerităților conexe acesteia. Numeroasele greșeli pe care le vedem nu trebuie să fie atribute legii, ci celor care se supun acesteia, mulți dintre aceștia neștiind măcar că, voit sau forțat, se află sub acțiunea acestei legi: Mama care moare pentru fiul ei se supune acesteia în mod inconștient. În ultimii cincizeci de ani am predicat pentru acceptarea conștientă a acestei legi și pentru practicarea ei cu asiduitate, în ciuda eșecurilor care au mai apărut. Dacă ar fi să facem un bilanț, munca de cincizeci de ani a dat rezultate minunate și a contribuit la întărirea credinței mele.

Am sugerat adeseori că femeia este încarnarea principiului non-violenței (*ahimsa*). *Ahimsa* poartă în sine o iubire infinită, care la rândul ei implică o infinită capacitate de a suferi. Cine dacă nu femeia, mama bărbatului, este capabilă să dea dovadă de această capacitate în cea mai înaltă expresie a sa? O demonstrează când poartă copilul în pântec, hrănindu-l timp de nouă luni, extrăgând fericire din suferința pe care o implică acest fapt. Ce poate depăși suferința cauzată de durerile nașterii? Cu toate acestea, femeia le uită în fericirea actului creației. Cine

suferă zilnic pentru ca bebelușul să crească de la o zi la alta? Să facem astfel încât această iubire să fie transferată către întreaga umanitate. Să facem astfel încât femeia să uite că a fost și continuă să fie obiectul poftelor bărbatului și să-și amintească că i s-a oferit darul de a ne învăța arta păcii într-o lume a războiului, însetată de acest nectar.

A servi

Singura modalitate de a-L găsi pe Dumnezeu este să Îl vezi în creația Sa și să fuzionezi cu ea. Acest fapt este posibil doar atunci când îi servim pe ceilalți în mod dezinteresat. Eu sunt o parte, o parcelă din totalitate și nu pot să Îl găsesc pe Dumnezeu dacă Îl separ de restul umanității. Compatrioții mei sunt vecinii mei cei mai apropiați. Ei sunt atât de descumpăniți, atât de săraci, atât de inerți încât trebuie să îmi adun toate forțele pentru a-i servi. Dacă aș fi convins că Îl pot găsi pe Dumnezeu într-o peșteră din Himalaya, aș merge acolo imediat, dar știu că nu Îl pot găsi în afara speciei umane.

Pentru că Dumnezeu mi-a scris în destin să mă nasc în mijlocul poporului indian, aș da dovadă de falsitate față de Creatorul meu dacă nu mi-aș

servi poporul. Dacă nu știu cum să îl servesc, nu voi ști niciodată cum să servesc umanitatea.

Lupt pentru a mă ridica la înălțimea celor care se află cel mai jos între creaturile Sale pentru că știu că Dumnezeu poate fi găsit mai degrabă printre aceștia decât printre cei puternici și care se află în frunte. Nu aș putea să procedez astfel fără ajutorul Lui. Acesta este motivul pentru care sunt atât de pasionat de servirea claselor oprimate. Și pentru că a intra în politică este cea mai directă modalitate de a le servi, mă aflu în aceasta.

Am învățat o cheie esențială. De fiecare dată când mă copleșesc îndoielile sau când mă simt prea împovărat, adopt următoarea metodă: urmăresc să îmi aduc aminte de fața celui mai sărac și handicapat om pe care l-am cunoscut vreodată și mă întreb dacă ceea ce voi face poate fi util pentru acea ființă. Va putea să aibă din aceasta vreun câștig? Îi va restitui un oarecare control asupra vieții și destinului său? Cu alte cuvinte, ceea ce voi face va contribui la autonomia milioanelor de compatrioți care mor de foame materială și spirituală? Descopăr astfel cum îndoielile și ego-ul dispar.

Un tânăr misionar nord-american m-a întrebat

ce religie am și ce formă va adopta viitoarea religie a Indiei. Răspunsul meu a fost foarte scurt. Arătând două persoane bolnave care se aflau în încăpere, am afirmat: „A servi este religia mea. Viitorul nu mă preocupă."

Religia înseamnă a-i servi pe cei neajutorați. Dumnezeu se manifestă adoptând forma celor neajutorați și umiliți. Este adevărat că am susținut că acțiunea de a toarce este superioară practicării religiilor sectare, însă aceasta nu înseamnă că ele trebuie să fie înlăturate. Ceea ce vreau să spun este că există o *dharma* (sensul vieții) care transcende adepții oricărei religii și că aceștia trebuie să o respecte. Acesta este motivul pentru care am afirmat că un *brahman* devine un *brahman* mai bun, un musulman devine un musulman mai bun și un vaishnavait se transformă într-un vaishnavait mai bun dacă fac ca roata de tors să se rotească în spiritul serviciului dezinteresat. Dacă aș putea să fac astfel încât să se rotească roata în patul meu de bolnav și dacă aș crede că mă ajută să mă centrez în Dumnezeu, fără îndoială aș lăsa de-o parte rozariul meu și aș face roata să se rotească.

Am încredere că va veni un timp când va fi inutilă chiar și repetarea numelui lui *Rama*.

Când voi deveni cu adevărat conștient de faptul că *Rama* transcende orice cuvânt, nu voi mai avea nevoie să repet numele lui. Roata de tors, rozariul și *Ramanama* au pentru mine aceeași valoare. Toate trei conduc spre aceeași finalitate: mă învață religia serviciului dezinteresat. Nu pot să practic *ahimsa* fără a practica religia de a servi și nu pot găsi Adevărul fără a practica religia lui *ahimsa*. Cât despre restul, nu există altă religie care să nu fie cea a Adevărului.

Torsul de mână nu intră în nicio competiție pentru a desființa vreun tip de industrie existentă și nici nu are această intenție; de asemenea, nu își propune să distragă nicio persoană fizică de la a-și găsi altă ocupație, care să fie și remunerată. Motivul exclusiv propus în favoarea sa este că oferă o soluție imediată, practică și permanentă, pentru acea problemă majoră cu care se confruntă India, și anume: lipsa forțată de activitate, timp de șase luni pe an, care afectează o majoritate covârșitoare a populației hinduse în perioadele în care nu se poate practica agricultura, aspect care duce la înfometarea maselor. Consider că ne confruntăm cu o reală problemă dacă există chiar și un singur bărbat sau o singură femeie

apți din punct de vedere fizic, dar care totuși nu au de lucru sau suferă de foame.

Imaginați-vă ce calamitate trebuie să fie existența a 300 de milioane de persoane fără muncă. În plus, în fiecare zi se adaugă alte câteva mii sau sute de mii de persoane, care ajung în această situație din cauza lipsei locurilor de muncă, a educației sociale și spirituale deficitare. A le vorbi de mesajul lui Dumnezeu acestor milioane de înfometați ai căror ochi sunt lipsiți de strălucire și al căror unic Dumnezeu este pâinea lor este ca și cum le-ai vorbi câinilor. Pot să le ofer mesajul lui Dumnezeu doar dacă le ofer și mesajul binecuvântatului loc de muncă. Este ușor să vorbești despre Dumnezeu atunci când te afli așezat înaintea unui mic dejun îmbelșugat și având perspectiva unui prânz mai bun, dar cum le pot vorbi eu despre Dumnezeu acelor

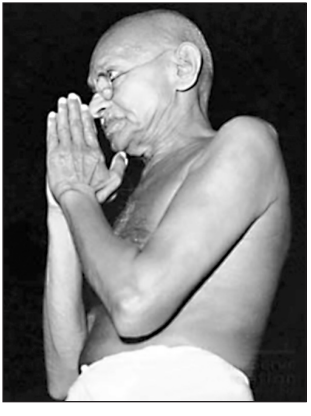

milioane de persoane care trebuie să își ducă zilele privați de cele două mese zilnice?

În concluzie, susțin că este imposibilă realizarea de Sine fără a-l servi pe cel sărac, identificându-te cu el.

Sacrificiul

Trupul uman este destinat doar pentru a servi, niciodată pentru a lenevi. Secretul unei vieți fericite are la bază renunțarea. Renunțarea înseamnă viață. Lenea conduce la moarte. Prin urmare, toți avem dreptul și putem să ne dorim să trăim 125 de ani, atât timp cât servim însă fără să ne preocupăm de rezultate. Fiecare viață trebuie să fie unică și consacrată în totalitate altruismului și renunțării la sine. Renunțarea făcută pentru a servi ne conferă o bucurie inefabilă de care nimeni nu ne poate priva, pentru că acest nectar țâșnește din interior și susține viața. Dacă avem această bucurie, necazurile și nerăbdarea nu ne pot perturba; fără aceasta, este imposibil să avem o viață lungă, și chiar dacă acest aspect ar fi posibil, nu ar merita să trăim o astfel de viață.

De aceea afirm că trupul ne-a fost dat doar pentru ca, prin intermediul lui, să putem servi

întreaga creație. La fel cum sclavul primește mâncare, haine și adăpost de la stăpânul pe care îl servește, la fel și noi trebuie să acceptăm cu recunoștință darurile care ne-au fost oferite de Stăpânul Universului. Nu trebuie să dăm vina pe Stăpân dacă nu reușim să ajungem la El. Trupul nostru Îi aparține și trebuie să fie respectat sau dat de-o parte în acord cu voința Sa. Nu este vorba despre faptul că ne-am plânge sau compătimi; dimpotrivă, este vorba despre a ajunge să obținem propriul nostru loc în planul lui Dumnezeu, aspect care este o stare naturală, plăcută și de dorit. Avem cu adevărat nevoie de o credință puternică dacă vrem să trăim această fericire supremă.

„Nu vă preocupați deloc de voi înșivă, lăsați-l lui Dumnezeu orice grijă", pare a fi o poruncă care este proprie tuturor religiilor. Această necesitate nu trebuie să sperie pe nimeni. Cine își dedică viața servirii cu o conștiință trează va înțelege pe zi ce trece din ce în ce mai bine această necesitate și își va îmbogăți continuu credința. Toți îl servim, într-un mod conștient sau inconștient, pe aproapele nostru. Dacă ne cultivăm obișnuința de a servi de bunăvoie, dorința noastră de a servi va deveni din ce în

ce mai puternică, producându-ne nu doar nouă fericire, ci și lumii întregi. Pe de altă parte, nu doar cei buni, ci toți suntem nevoiți să ne punem la dispoziție propriile resurse în folosul umanității. Și dacă vom considera acest serviciu dezinteresat ca fiind o legea pentru noi este evident că lenea încetează să mai fie prezentă în viața noastră, lăsând loc abandonului și renunțării. Renunțarea face diferența între specia umană și regnul animal. Unii obiectează că viața înțeleasă astfel devine opacă și lipsită de poezie și de frumusețe. În acest context însă, renunțarea nu înseamnă abandonarea lumii și retragerea în pădure. Renunțarea este doar o atitudine care trebuie să ne guverneze activitățile cotidiene.

Capul de familie nu încetează să își exercite îndatoririle doar pentru că el consideră că viața este mai degrabă o datorie decât o răsplată. Comerciantul care lucrează cu spirit de sacrificiu va avea averi în mâinile sale dar, urmând legea, își va folosi abilitățile pentru a-i servi pe ceilalți. În consecință, nu va înșela, nici nu va specula, va duce o viață simplă, nu va insulta nicio ființă și va prefera să își piardă averea mai degrabă decât să facă rău cuiva. Să nu permitem nimănui

să afirme că acest tip de comerciant există doar în imaginația mea. Din fericire pentru lume, această clasă de persoane există atât în Occident, cât și în Orient. Este adevărat că asemenea comercianți se numără pe degetele de la o mână, dar încetează să mai fie imaginație de îndată ce apare chiar și o singură ființă care îndeplinește aceste caracteristici. Fără îndoială, munca este cea care le asigură cadrul în care se desfășoară viața acestor persoane; dar supraviețuirea nu este scopul vieții lor, ci un produs secundar al vocației lor. O viață de sacrificiu reprezintă o culme a artei, înfășurată în pură fericire. Cel care își petrece viața servind nu își pierde vremea gândindu-se la propria bunăstare, pe care o lasă în grija – sau lipsa de grijă – a Stăpânului său care se află în ceruri. De aceea, nimic din ceea ce soarta îi va scoate în cale nu îl va afecta: va lua strict ceea ce are nevoie și va da la o parte restul. Va rămâne calm, neafectat de mânie și de supărare deși nu va avea parte de confort. Pentru el, a servi, ca virtute, poartă în sine propria sa recompensă, drept pentru care se va mulțumi cu aceasta. A-i servi de bunăvoie pe ceilalți necesită tot ce-i mai bun din ceea ce putem să oferim și trebuie să

fie prioritar în fața servirii propriei persoane. De fapt, adevăratul adept trebuie să se consacre servirii umanității fără niciun fel de rezerve.

Serviciile pot să fie de multe feluri. Unul dintre ele poate să fie a munci pentru a asigura pâinea care îl hrănește pe cel care muncește, precum și familia sa. Dacă toți oamenii ar munci pentru propria lor întreținere și atât, ar exista suficientă mâncare și activitate pentru toți. Atunci nu ar mai apărea nicio problemă referitoare la suprapopulare și nu am vedea în jurul nostru atât de multă boală și atâta mizerie. A munci în acest mod ar fi forma cea mai elevată de sacrificiu. Fără îndoială că oamenii realizează multe activități cu trupul și cu mintea lor, dar

toate acestea ar putea fi activități realizate din iubire, în favoarea binelui comun.

Atunci nu ar mai exista nici bogați, nici săraci, nici superiori, nici inferiori, nici vulnerabili, nici invulnerabili. Chiar dacă acesta pare a fi un ideal inaccesibil, acesta nu este un motiv pentru a înceta lupta. Chiar dacă nu îndeplinim în totalitate legea sacrificiului, care am văzut că este însăși legea ființei noastre, dar realizăm munca fizică ce este necesară pentru a obține pâinea noastră cea de toate zilele, vom înainta foarte mult către împlinirea acestui ideal. Dacă vom face aceasta, dorințele noastre se vor reduce substanțial, iar hrana noastră va deveni foarte simplă și va reprezenta doar un mijloc de susținere a vieții, nu un scop în sine. Pe cei care se îndoiesc de adevărul acestei afirmații, îi sfătuiesc să asude pentru pâinea lor: vor constata că produsul muncii lor are cel mai bun gust, sănătatea lor se va îmbunătăți și vor descoperi că multe lucruri pe care le considerau indispensabile, în realitate, sunt superflue.

Oamenii își pot câștiga pâinea din munca lor intelectuală? Nu. Necesitățile trupului trebuie să fie susținute de către trup. Munca mentală, adică intelectuală, este legată de suflet și de

propriile sale satisfacții. Nu ar trebui niciodată să se ceară să fie plătită. În aspectul ideal al acestui concept, medicii, avocații și alți intelectuali ar trebui să muncească doar în beneficul societății, nu pentru ei înșiși. Respectarea legii muncii pentru pâine va face loc unei revoluții tăcute în structura societății. Triumful omului va consta în înlocuirea luptei pentru supraviețuire cu servirea mutuală.

În India există un tip de om foarte interesant care se mulțumește cu minimele necesități posibile. Poartă cu sine doar niște făină, puțină sare și ardei, toate legate într-o pânză. Mai are și un blid și o sfoară pentru a scoate apă din puțuri. Nu are nevoie de nimic mai mult. Merge pe jos 10-12 mile zilnic. Își pregătește hrana pe bucata de pânză, apoi adună rămurele pentru a face un foc și o gătește pe jăratic. Aceasta se numește *batí*. Savoarea pe care el o găsește în ea nu provine din gustul pe care îl are, ci din apetitul pe care li-l dă munca cinstită și împlinirea minții. Acel om îl are alături pe Dumnezeu ca prieten și se simte mai bogat decât orice rege sau împărat. Dumnezeu nu este și nu va fi niciodată prietenul celor care râvnesc la bogățiile celorlalți. Toți putem imita acest exemplu, bucurându-ne

astfel de o pace și de o fericire inefabile, pe care să le împărtășim cu ceilalți.

Dacă cineva își dorește să dobândească anumite bogății, trebuie să se folosească de exploatare, oricare ar fi numele sub care este întâlnită. În realitate însă, adevărata comoară a omului nu o reprezintă averile pe care le poate deține. Adevărata fericire apare doar din simpla mulțumire și din apropierea de Dumnezeu. Adevărata umilință constă în abandonul complet. Abandonul total în fața Voinței lui Dumnezeu conduce invariabil la *moksha* (Eliberarea supremă). A servi fără a manifesta în același timp umilință duce la egoism și vanitate.

Omul încetează să mai crească din punct de vedere spiritual atunci când autosatisfacția pune stăpânire asupra lui. Atunci el devine incapabil de a fi liber. Calea servirii ne determină să observăm măsura egoismului nostru; de aceea trebuie să ne dorim continuu să oferim mai mult, fiind mulțumiți doar când ne vom abandona în totalitate acțiunii de a dărui.

Doar atunci când ne vom reduce la nimic vom putea să dominăm răul din noi. Dumnezeu nu cere nimic altceva decât abandonul complet ca preț suprem pentru unica libertate reală pe care

merită osteneala să o avem. Atunci, când omul își transcende limitările și egoismul, se regăsește în servirea a tot ceea ce este viu, iar aceasta devine fericirea sa, odihna sa. Devine astfel un om nou care niciodată nu va obosi angajându-se în servirea creației lui Dumnezeu.

Legea iubirii contra urii

Am lăsat de-o parte spada, astfel încât nu am nimic ce să le ofer celor care mă combat, cu excepția cupei iubirii. Oferindu-le această cupă sper să îi atrag aproape de mine.

Este destul de ușor să fii serviabil cu prietenii, însă a-i favoriza pe cei pe care îi considerăm a fi dușmani, aceasta este chintesența oricărei religii autentice.

Non-violența nu este autentică dacă îi iubim doar pe cei care ne iubesc. Autentica non-violență este atunci când îi iubim pe cei care ne urăsc.

În forma sa superioară, *ahimsa* este iubirea cea mai mare, cea mai profundă caritate. Dacă am *ahimsa* drept ghid al vieții, obligația mea este să îi iubesc pe dușmanii mei. Datoria mea este să îi aplic străinului sau dușmanului care comite răutăți aceeași regulă pe care aș aplica-o

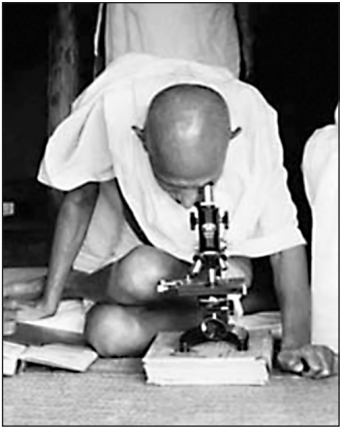

în cazul răutăților pe care le-ar face tatăl sau fiul meu.

Îndemnul pe care vi-l dau este să vă purificați inimile și să fiți compasivi. Faceți astfel încât inimile voastre să fie la fel de mari precum oceanul... Nu judecați pentru a nu fi judecați. Există un Judecător Suprem care v-ar putea spânzura, dar vă lasă în viață. Există mulți dușmani în interiorul vostru și în jurul vostru, dar El ne protejează și ne păzește cu o bunătate uluitoare.

Se spune că „până la urmă mijloacele sunt simple mijloace". Eu aș spune că mijloacele sunt totul. Așa cum este mijlocul, așa este și scopul. Nu există un perete despărțitor între mijloc și scop. Îndeplinirea scopului este legată în totalitate de mijloace, iar aceasta nu admite nicio excepție.

Prin urmare, m-am preocupat mai ales de mijloace și de folosirea lor progresivă. Știu că dacă ne îngrijim de ele, scopul este asigurat. Mai cred că pentru a ne îndeplini scopul propus trebuie să ne asigurăm de puritatea mijloacelor pe care le folosim.

Nu trebuie să ne temem că metoda non-violenței este un proces lent și prelungit. Este cea mai rapidă din lume pentru că este cea mai sigură.

Iubirea este o forță care poate fi folosită atât de oameni, cât și de comunități. Poate fi folosită atât în problemele politice, cât și în cele casnice; aplicabilitatea sa universală este dovada permanenței și invincibilității sale. Poate fi folosită atât de bărbați, cât și de femei și de copii. Este complet fals să afirmăm că este o forță utilă doar celor slabi, care nu sunt capabili să se opună violenței cu violență... Această forță reprezintă în fața violenței și, prin urmare, în fața oricărui gen de tiranie, ceea ce reprezintă lumina față de întuneric.

În aplicarea non-violenței trebuie să fim convinși de posibilitatea pe care o are orice ființă umană, oricât de degradată ar fi ea, de a se îndrepta prin intermediul unui tratament uman,

care în același timp este și ușor practicabil.

Este împotriva convingerilor mele să pedepsesc chiar și un asasin, un hoț sau un escroc.

Dacă spunem despre o persoană că este non-violentă, ne așteptăm ca ea să nu se supere pe cei care îi aduc injurii: nu trebuie să le dorească niciun fel de rău; trebuie să le dorească binele; nu trebuie să îi insulte, nici să le provoace vreun rău fizic. Trebuie să suporte injuriile la care o supune cel pervers. Astfel, non-violența este inocență deplină. Non-violența deplină este absența totală a relei voințe împotriva oricărei ființe vii. Prin urmare, include chiar și viața subumană, fără a exclude insectele și animalele prădătoare, care au fost create din abundență pentru a ne alimenta propriile înclinații distructive. Dacă am cunoaște gândurile Creatorului, am ști ce loc ocupă ele în creația Sa. Drept urmare, non-violența în forma sa activă este bună-voință față de orice este viu. Este iubire pură. Am găsit aceasta atât în scrierile hinduse, cât și în Biblie și Coran. Non-violența este o stare perfectă. Este un scop către care se îndreaptă umanitatea în mod firesc, dar inconștient. Omul nu devine divin decât atunci când este personificarea

inocenței: doar atunci devine cu adevărat om. În starea noastră actuală suntem alcătuiți dintr-o parte umană și o parte animală; în ignoranța noastră, a cărei expresie este mândria, afirmăm că îndeplinim perfect scopul speciei noastre când răspundem cu lovitură loviturilor primite și emitem furia pe care o cere acest scop. Pretindem că răzbunarea este legea existenței noastre, cu toate că în nicio scriere sacră nu găsim ideea că răzbunarea este obligatorie, ci doar că este tolerabilă. Obligatorie este restricționarea ei. Răzbunarea este o formă de lene. Abandonul este legea existenței noastre, având în vedere faptul că perfecțiunea deplină este imposibil de atins fără cea mai mare înfrânare. Atitudinea în fața suferinței este, atunci, ceea ce distinge specia umană. Satisfacția constă în efort, nu în reușită. Efortul depus pentru îndeplinirea scopului este victorie completă.

Dacă privim ceea ce s-a petrecut în istorie – de când a început să fie atestată în documente până în zilele noastre – vom observa că oamenii tind progresiv către *ahimsa*. Strămoșii noștri îndepărtați erau canibali. Apoi a venit o vreme în care s-au săturat de canibalism și au început să trăiască din vânătoare. Mai târziu s-a dedicat

agriculturii, depinzând mai ales de pământul-mamă pentru a supraviețui. Astfel, din nomad omul a ajuns să aibă o viață civilizată și stabilă; a creat sate și orașe și din membru al familiei a devenit membru al comunității și, mai târziu, al unei națiuni. Toate acestea sunt semne ale creșterii gradului de *ahimsa* și a scăderii lui *himsa*. Dacă lucrurile s-ar fi petrecut altfel, în prezent specia umană ar fi dispărut, asemenea multor altor specii inferioare.

Profeții și avatarii ne-au învățat și ei într-un fel lecția *ahimsa*-ei. Niciunul nu a declarat că ne învață *himsa* (violența). Cum ar fi putut să se petreacă altfel lucrurile? *Himsa* nu are nevoie să fie învățată. Omul, ca animal superior este violent, dar ca Spirit este non-violent. În momentul în care ca Spiritul pe care îl poartă în el se va trezi, încetează să mai fie violent. Omul are de ales între a evolua către *ahimsa,* ori a se grăbi către propria sa ruină. Acesta este motivul pentru care profeții și avatarii ne-au învățat lecția Adevărului, a armoniei, a fraternității, a dreptății − toate, atribute ale lui *ahimsa*.

Cu toate acestea, se pare că violența persistă, până la extrema în care oamenii dotați cu inteligență, asemănători nouă, o consideră

armă supremă. Dar, așa cum am arătat, istoria și experiența demonstrează opusul acestei convingeri. Însă, deși umanitatea progresează către *ahimsa*, ne dăm seama că încă mai are mult de avansat. Nimic din această lume nu este static: totul este dinamic. Dacă nu există progres, atunci inevitabil se produce regresul. Nimeni nu poate scăpa de ciclul etern, cu excepția lui Dumnezeu.

Am descoperit că viața persistă chiar și în miezul distrugerii; în consecință, trebuie să existe o lege mai elevată decât legea distrugerii. Doar sub incidența acelei legi pare posibilă existența unei societăți bine ordonate și a unei vieți demne de a fi trăită. Prin urmare, dacă aceasta este legea vieții, prin intermediul ei trebuie să ne manifestăm zi de zi. Acolo unde există certuri, acolo unde întâlnim un oponent, trebuie să îl cucerim prin iubire – în această manieră simplă am acționat de-a lungul vieții mele. Asta nu înseamnă că mi-am rezolvat toate dificultățile, ci doar că am descoperit că această lege a iubirii răspundea așa cum nu a făcut-o niciodată legea distrugerii... Cu cât mă ghidez mai mult de această lege, cu atât mai mult mă bucur de viață, simt fericirea faptului de a exista

în acest Univers. Aceasta îmi conferă pace lăuntrică și mă face să simt misterele naturii într-un mod indescriptibil.

Știu cât este de dificil să respecți această mare lege a vieții. Dar oare cele mai mari și mai de seamă realizări nu sunt cel mai greu de obținut? Este foarte greu să simți iubire pentru cel care te urăște. Totuși, prin grația lui Dumnezeu, chiar și un asemenea act dificil devine ușor de realizat, cu condiția să vrem să îl realizăm.

În această epocă a minunăților nimeni nu poate spune că un lucru sau o idee are valoare pentru că este nouă. Lucruri la care nu s-a visat niciodată pot fi văzute zilnic: ceea ce altădată era imposibil, acum este din ce în ce mai posibil. În zilele noastre, rămânem uimiți în fața descoperirilor uluitoare ce se fac în domeniul războiului și al violenței. Eu afirm că acest gen de descoperiri ar trebui făcute în domeniul non-violenței.

Sunt un optimist incorigibil. Optimismul meu se bazează pe faptul că eu cred în infinitele posibilități ale individului de a deveni non-violent, – cu cât va dezvolta mai mult această virtute în propria sa ființă, cu atât ea va deveni mai contagioasă, reușind să se manifeste

și în exterior. Astfel, dacă i se va permite să se dezvolte, se va extinde în lumea întreagă.

Non-pasivitatea

În această lume fizică nu s-a obținut nimic fără a se acționa în mod direct. Resping termenul de „rezistență pasivă" din cauză că este insuficient și pentru că poate fi interpretat ca fiind o armă a celor slabi.

Scopul meu este prietenia cu lumea întreagă, dar pot să combin iubirea cea mai profundă cu cea mai mare opoziție față de falsitate.

Non-violența nu reprezintă renunțarea la orice fel de luptă împotriva răului. Dimpotrivă,

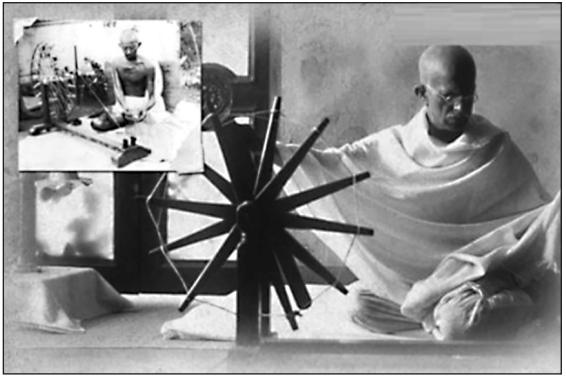

non-violența, așa cum o concep eu, este o luptă mai reală și activă împotriva răului decât răzbunarea, care prin natura sa amplifică răul. Ceea ce eu pretind este o opoziție mentală și, drept urmare, morală împotriva imoralităților. Ceea ce urmăresc din tot sufletul este ruperea lamei spadei tiranului, dar nu ridicând împotriva lui o armă și mai ascuțită, ci dezamăgindu-i așteptarea cum că i-aș opune o rezistență fizică. Rezistența sufletului pe care i-o voi oferi are scopul de a respinge spada tiranului. La început acest aspect îl va supăra, dar până la urmă îl va constrânge să recunoască superioritatea acestei atitudini, fapt care nu îl va umili, ci îl va înălța.

Condiția dinamică a non-violenței implică suferință conștient asumată: nu înseamnă supunerea docilă față de voința celui pervers, ci ridicarea sufletului împotriva voinței tiranului. Dacă un individ respectă această lege a existenței, îi va fi posibil să înfrunte singur puterea unui imperiu nedrept pentru a-și salva onoarea, religia, sufletul și să pună bazele care vor conduce acel imperiu către căderea sau renașterea sa. Nu există loc pentru lașitate în crezul meu, căci acest crez al non-violenței este o

forță extrem de activă. În el nu există loc pentru lașitate și nici pentru slăbiciune. Mai există speranța ca într-o bună zi omul violent să devină non-violent, dar pentru cel laș nu există multe speranțe. De aceea am repetat de mai multe ori faptul că dacă nu știm cum să ne apărăm propria persoană, familiile și pământurile noastre prin forța sacrificiului, adică a non-violenței, trebuie să fim dispuși să le apărăm, dacă suntem bărbați, prin luptă.

Non-violența și lașitatea nu merg bine mână în mână. În schimb, îmi pot imagina un bărbat pe deplin înarmat care, în fond, este un laș. A deține arme implică un element de teamă, și nu de lașitate. Dar adevărata non-violență este imposibilă în lipsa unui curaj de nezdruncinat.

Forța lăuntrică nu derivă din capacitatea fizică, ci din voința de neclintit.

Un grup mic de ființe umane hotărâte, animate de o credință de nezdruncinat în îndeplinirea misiunii lor, poate modifica cursul istoriei.

Adeptul non-violenței trebuie să își cultive în cel mai înalt grad capacitatea de sacrificiu pentru a se putea elibera de frică. Nu trebuie să se lase intimidat în fața ideii de a-și pierde pământul, bogăția, viața. Cine nu și-a depășit

frica, nu poate practica perfect *ahimsa*. Adeptul *ahimsa*-ei hrănește doar o singură frică: frica de Dumnezeu.

Unde există frică nu există religie adevărată.

Nimic din această lume nu ne aparține: inclusiv noi Îi aparținem lui Dumnezeu. Atunci de ce să hrănim vreo frică?

Dacă ne punem toată încrederea în Dumnezeu vom înceta să ne mai temem de oameni.

Spiritualitatea nu înseamnă să cunoști scrierile sacre și să te pierzi în interminabile discuții filosofice: înseamnă să cultivi iubirea, înseamnă să ai o credință de nezdruncinat. Curajul este prima cerință în spiritualitate. Lașii nu sunt niciodată morali.

Un *satyagrahi* (practicant neabătut al adevărului) îi spune adio fricii. Prin urmare, nu se teme să aibă încredere în oponentul său. Chiar și atunci când oponentul și-a demonstrat de douăzeci de ori falsitatea, un *satyagrahi* va fi pregătit să se încreadă în el pentru a douăzeci și una oară pentru că încrederea deplină în natura umană este chiar esența crezului său.

Să facem astfel încât prima noastră acțiune de dimineață să fie repetarea acestui scop pentru restul zilei: ,,Nu îmi va fi frică de nimeni, îmi pun

toată credința doar în Dumnezeu. Nu voi hrăni nicio rea-voință față de nimeni; nu voi contribui la nedreptățile asupra vreunei persoane. Voi controla falsitatea cu ajutorul Adevărului și pentru a mă opune falsității voi răbda orice suferință."

A îndrăzni să fii singur

Există ceva în mine care nu mă înșală niciodată, iar acum îmi spune: „Trebuie să rezişti împotriva lumii întregi chiar dacă va trebui să rămâi singur. Trebuie să privești lumea în față deși lumea te va privi cu ochii injectați de mânie. Nu te teme. Ai încredere în acel ceva care sălășluiește în inima ta și îți spune: Părăsește-ți prietenii, soția, totul, dar oferă o mărturie a felului pentru care ai trăit și pentru care vei fi gata să mori."

Puterea care se bazează pe o mulțime de oameni este pentru cei timizi. Cel curajos se avântă singur în luptă.

Cei mai mari oameni ai lumii au fost mereu singuri. Avem exemplele marilor profeți: Zarathustra, Buddha, Iisus, Mahomed au fost singuri la fel ca mulți alții de seama lor. Dar simțeau o credință vie în Dumnezeul lor, și implicit în ei înșiși, iar datorită credinței lor

că Dumnezeu era mereu cu ei, nu se simțeau niciodată singuri.

Credința în Dumnezeu

Non-violența are succes doar atunci când avem o credință vie în Dumnezeu.

Într-o luptă dreaptă, Dumnezeu Însuși planifică și conduce bătălii. Un *darmayuddha* (războinic pentru dreptate) se poate arunca singur în luptă în numele lui Dumnezeu. Totuși, Dumnezeu va veni în ajutorul unui *satyagrahi* îndată ce acesta se va vedea complet neajutorat, fiind aparent răpus în mijlocul întunericului care îl înconjoară.

Am învățat această lecție: ceea ce este imposibil pentru om este o joacă de copii pentru Dumnezeu. Nu încape nicio îndoială că totul este posibil dacă avem credință în Divinitatea care conduce destinele, inclusiv al celui mai umil om din creația Sa. Trăiesc cu această ultimă speranță în suflet și urmăresc cu tot dinadinsul să mă supun Voinței Sale.

Cunosc drumul. Este îngust și adeseori inconfortabil. Este precum tăișul unei săbii. Însă mă bucur că merg pe el. Regret atunci când rătăcesc de pe cărarea sa. Cuvântul lui Dumnezeu spune: „Cel care luptă nu simte

niciodată lene". Am o credință totală în această promisiune. De aceea, deși din cauza slăbiciunii mele am greșit de sute de ori, nu îmi pierd credința.

Un *satyagrahi* știe că ajutorul vine adeseori atunci când aproape nu mai avem nicio speranță. El știe că doar cei care își coboară capul până ating pământul dobândesc un binemeritat loc în Împărăția lui Dumnezeu.

Iubirea nu implică niciodată suferință

Iubirea nu cere niciodată, ci oferă întotdeauna. Iubirea îndură mereu; nu se răzbună niciodată.

Am ajuns la concluzia fundamentală că dacă cineva vrea să realizeze ceva cu adevărat important, trebuie să acționeze cu inima și să nu dea curs doar rațiunii oarbe. Îndurarea și acceptarea vin din inimă. Doar prin inimă se poate deschide înțelegerea lăuntrică a omului.

În mine s-a dezvoltat convingerea că ceea ce are o importanță fundamentală pentru oameni nu se obține doar prin intermediul rațiunii, ci trebuie obținut prin sacrificiu. Sacrificiul este legea ființelor umane, războiul este legea pădurii. Dar sacrificiul este infinit mai puternic

decât legea pădurii pentru a-l converti pe oponent și pentru a-i deschide auzul – altfel închis – față de vocea inimii.

Practica lui *ahimsa* constă în a oferi celorlalți maximul de comoditate cu maximul de incomoditate pentru noi, chiar cu riscul vieții noastre.

Inima cea mai neagră și ignoranța cea mai densă dispar fără furie și fără răutate, ca prin miracol, înaintea soarelui care se naște din sacrificiu.

Posturile mele

În anul 1913 am început experiențele mele de post prelungit, ca instrument de reformă. Anterior mai postisem destul de des, dar nu așa cum am făcut-o în 1913. Opinia mea finală cu privire la aceasta este că numeroasele mele posturi a dat fără îndoială roade. Aceste posturi au contribuit invariabil la elevarea conștiinței predeterminate a oamenilor asupra căreia se depuneau eforturi în a o adormi. Nu cunosc vreun caz în care aceste posturi au făcut să apară vreo nedreptate. Oricum, nu a fost niciodată vorba despre a fi coercitiv cu cineva prin intermediul acestei metode. Coerciția presupune o anumită

forță folosită împotriva unei persoane de la care se așteaptă să facă ceea ce dorește cel care folosește acea forță.

Dacă postesc pentru a trezi conștiința unui prieten care greșește, a cărui greșeală este indiscutabilă, nu operez o coerciție în sensul comun al termenului. Posturile spirituale îi influențează întotdeauna pe aceia în a căror zonă de influență se manifestă. Acesta este motivul pentru care postul spiritual este descris ca un *tapas* (practică spirituală asumată).

Non-cooperarea

Non-cooperarea mea, deși face parte din crezul meu, este un preludiu la cooperare. Non-cooperarea nu se adresează niciodată oamenilor, ci se orientează către metode și sisteme.

În spatele non-cooperării mele se află mereu dorința acută de a coopera, cu cel mai mic pretext, până și cu cel mai rău dintre oponenți.

Non-cooperarea mea își are rădăcinile în iubire, nu în ură. Credința mea personală îmi interzice categoric să urăsc pe cineva. Am învățat această doctrină simplă dintr-un manual școlar, pe când aveam doisprezece ani, iar această convingere

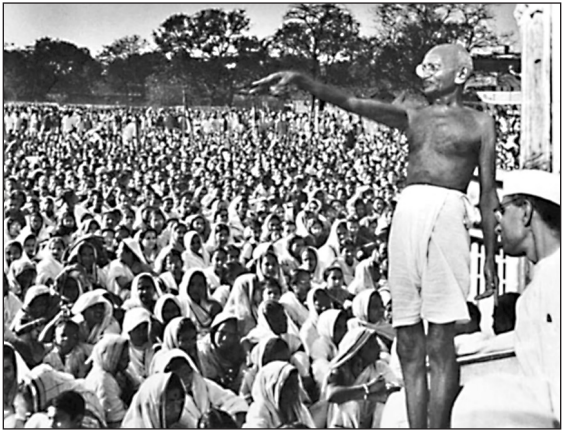

a persistat până acum. A crescut în mine zilnic, transformându-se într-o pasiune ardentă.

Nesupunerea civilă față de statul corupt

Nesupunerea civilă este dreptul inerent al cetățenilor. Individul nu poate renunța la acest drept, doar dacă încetează să mai fie om. Nesupunerea civilă nu este niciodată urmată de anarhie; nesupunerea criminală este ceea ce poate conduce la aceasta. Toate statele reprimă prin forță nesupunerea criminală, căci

dacă nu ar face-o, ele ar dispărea. Dar a reprima nesupunerea civilă înseamnă să încerci să încarcerezi conștiința.

Un oponent civil ignoră pur și simplu autoritatea Statului. De fapt, rămâne în afara legii dacă nu cunoaște legile coercitive ale Statului. În consecință poate, de exemplu, să refuze să mai plătească impozitele, să refuze să recunoască autoritatea Statului în relaționările sale cotidiene etc. Poate să refuze să se supună limitelor impuse de lege și să ceară să aibă acces în stabilimentele militare pentru a le

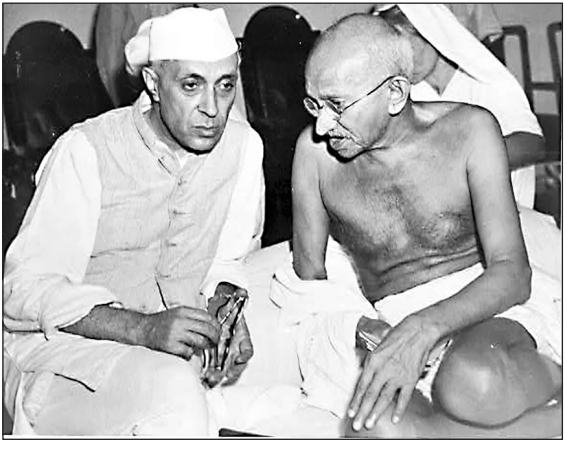

vorbi soldaților, poate să refuze să se supună restricțiilor referitoare la maniera de a face greve sau poate să le facă în limitele prescrise. Atunci când acționează prin una dintre aceste metode, nu va folosi niciodată forța și nu se va opune niciodată forței care va fi folosită împotriva lui.

Susțin cu fermitate că nesupunerea civilă este tipul cel mai pur de opoziție populară. Evident că devine demnă de dispreț și degradantă în momentul în care caracterul său civil și non-violent este doar o simplă aparență.

Nesupunerea civilă trebuie să fie sinceră, respectuoasă, moderată și niciodată sfidătoare; trebuie să se bazeze pe un principiu care a fost bine înțeles, nu trebuie să fie capricioasă și, mai ales, nu trebuie să se sprijine pe rea-voință sau ură.

Un singur oponent civil perfect este suficient pentru a câștiga bătălia a ceea ce este drept contra a ceea ce este fals.

A nu folosi sabia pentru a te apăra

Nu sunt un vizionar: pretind că sunt un idealist practic. Practica non-violenței nu este destinată doar pentru *rishi* și sfinți, este adecvată și pentru

oamenii simpli. Non-violența este legea speciei umane, așa cum violența este legea animalelor. În animal, spiritul zace adormit, astfel încât el nu cunoaște altă lege decât cea a puterii fizice. Demnitatea omului necesită supunerea față de o lege mai elevată: cea a forței spiritului. M-am aventurat să îi propun Indiei vechea lege a sacrificiului de sine pentru că *satyagraha* și derivatele sale, non-cooperarea și rezistența civilă, nu sunt altceva decât nume noi pentru legea sacrificiului.

Înțelepții antici care au descoperit legea non-violenței în mijlocul violenței au fost genii mai mari decât Newton și războinici mai mari decât Wellington. Ei și-au dat seama de inutilitatea armelor și au arătat unei lumi obosite că salvarea se află în non-violență, nu în violență. În consecință, nu susțin că India trebuie să practice non-violența pentru că este o țară slabă. Vreau să practice non-violența fiind conștientă de faptul că este foarte puternică. Vreau ca India să recunoască faptul că are o inimă care nu poate să piară și care este capabilă să se ridice triumfătoare deasupra oricărei slăbiciuni fizice, sfidând neputințele fizice ale lumii întregi.

Rama, care s-a opus insolentei forțe a lui

Ravana cel cu zece capete, este pentru noi un exemplu care ne demonstrează supunerea puterii fizice prin forța spirituală. Dacă India adoptă doctrina sabiei, poate obține o victorie momentană, însă atunci va înceta să fie mândria inimii mele.

Cred fără nicio îndoială că India are o misiune în lume, care nu este aceea de a imita orbește Europa. Viața mea este dedicată servirii Indiei prin intermediul religiei non-violenței, care consider că este însăși rădăcina hinduismului.

Participarea la război

Pentru că rezistența mea față de război este fățișă, niciodată nu m-am preocupat de antrenamentul pentru folosirea armelor, în ciuda faptului că am avut multe oportunități. Totuși, având în vedere că trăiesc sub un sistem de guvernare bazat pe forță și că în cazul în care particip voluntar la acțiunile sale militare pot beneficia de multiplele facilități și privilegii pe care aceasta le implică, sunt obligat ca în caz de război să ajut guvernul cât mai bine cu putință – sau pot alege să nu cooperez cu guvernul și să renunț la orice privilegiu posibil care îmi este oferit.

O să dau un exemplu. Sunt membru al unei instituții care deține câțiva acri de pământ. Producția care este obținută din acest pământ se află într-un permanent pericol din cauza maimuțelor. Cred că orice fel de viață este sfântă și, drept urmare, consider că orice daună adusă maimuțelor reprezintă o gravă încălcare a principiului *ahimsa*-ei. Totuși, nu aș ezita să provoc și să conduc un atac împotriva maimuțelor pentru a salva recolta. Aș vrea să evit un asemenea rău. Pot să îl evit prin părăsirea sau dizolvarea instituției. Nu aș acționa așa pentru că nu cred că este posibil să găsesc o

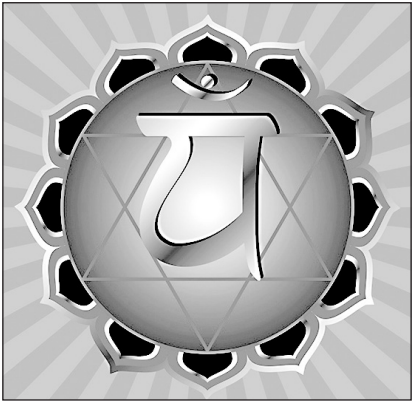

societate în care să nu existe agricultură și, ca atare, să nu distrugă vreo formă de viață. Cu teamă și tremurând, cu umilință și căință, voi participa atunci la dauna care le va fi adusă maimuțelor, în speranța că voi găsi o cale de ieșire la un moment dat.

Tocmai din aceste motive, în trecut am participat la trei războaie. Nu puteam să rup legătura cu societatea din care fac parte pentru că mi se părea a fi o nebunie. Cu acele trei ocazii nu mi-a trecut prin cap să nu cooperez cu Guvernul Britanic. În prezent, poziția mea referitoare la guvern este total diferită, drept pentru care nu vreau să particip voluntar la războaiele sale: nu m-ar interesa faptul că aș putea să risc închisoarea și chiar moartea dacă aș fi obligat să folosesc armele sau să iau parte la operațiunile sale militare. Totuși, aceasta nu ar soluționa problema de fond care există.

Este evident că o persoană sau o societate nu pot fi transformate în non-violente prin constrângere. Non-violența acționează într-un mod foarte misterios. Adeseori acțiunile oamenilor pot adopta o aparență violentă, deși deși ei sunt conduși de cea mai absolută non-violență, în sensul cel mai elevat al termenului.

Prin urmare, tot ceea ce pot să spun în favoarea comportamentului meu este că a avut drept scop interesele non-violenței.

Pacea mondială

O pace permanentă s-ar putea obține dacă conducătorii principali ai umanității ar renunța complet la folosirea armelor, fiind conștienți de ceea ce ar presupune aceasta. Sunt convins că rădăcina răului se află în lipsa credinței puternice într-un Dumnezeu viu. Este o tragedie umană de importanță majoră faptul că popoarele care își afirmă credința în mesajul lui Iisus Hristos – pe care Îl descriu ca Principe al păcii – pun foarte puțin în practică această credință. Este dureros să vezi că preoți creștini sinceri favorizează accesul la mesajul lui Iisus doar anumitor indivizi aleși. În copilărie am fost învățat un adevăr pe care ulterior l-am verificat prin experiență: virtuțile esențiale ale umanității pot fi cultivate chiar și de cel mai umil dintre componenții speciei umane. Tocmai această posibilitate universală neîndoielnică este cea care îi distinge pe oameni de restul creației lui Dumnezeu. Dacă ar exista doar o singură națiune care să realizeze necondiționat supremul act al renunțării, mulți

dintre noi am fi martorii instaurării păcii pe pământ.

Îmi întăresc convingerea că nu va exista pace pentru umanitate decât dacă aceasta va renunța la certitudinea asupra eficienței războiului și dacă se va decide să acționeze pentru o pace reală bazată pe libertate și egalitate între toate rasele și națiunile.

VEGETARIANISMUL

După câte înțeleg eu, viața unui miel nu este mai puțin prețioasă decât cea a unei ființe umane. Mă indispune să îi iau viața unui miel pentru a oferi hrană corpului uman. Afirm că o creatură, cu cât este mai neajutorată, cu atât mai mult trebuie să fie protejată de om față de cruzimea omului.

Consider că oamenii nu trebuie să mănânce carne, ouă sau altele de acest fel. Ar trebui să existe o limită pentru mijloacele folosite ca să ne menținem în viață. Anumite acțiuni nu se pot realiza nici măcar în numele vieții.

Nu consider că este necesar să ne hrănim cu carne, indiferent de epoca sau clima în care ființa umană trăiește în mod obișnuit. Susțin faptul că a ne alimenta cu carne este greșit pentru specia noastră. Este o greșeală să imităm lumea animalelor inferioare. Experiența ne învață că alimentele de proveniență animală nu sunt adecvate pentru cei care caută să își înfrâneze pasiunile.

Dieta este un factor puternic care nu trebuie omis, dar a rezuma religia la dietă – așa cum se face adesea în India – este atât de greșit pe

cât este de greșit să dai frâu liber apetitului. Vegetarianismul este unul dintre darurile nepreţuite ale hinduismului și care nu trebuie abandonat cu ușurință. Trebuie să fie corectată greșeala conform căreia se crede că regimul vegetarian ne slăbește mintea și trupul și ne face pasivi și inerți în acțiune. Cei mai mari hinduși reformatori – care practicau vegetarianismul – erau cei mai activi din epoca lor. Cine a dat dovadă în epoca sa de un dinamism mai mare decât Shankara sau decât Dayananda?

Alegerea unei diete nu trebuie să se bazeze pe credință. Este o problemă care trebuie să fie rezolvată de fiecare în parte prin raționament propriu. În țările occidentale, mai ales, a apărut

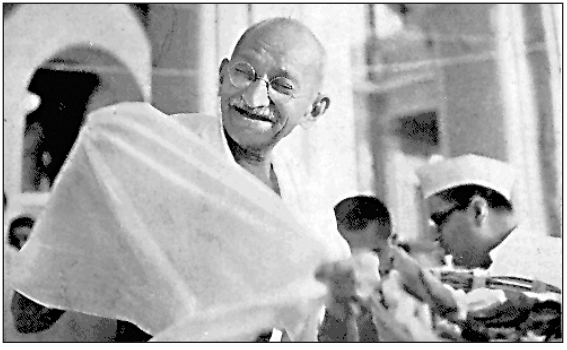

o literatură abundentă despre vegetarianism pe care fiecare dintre cei care caută Adevărul o poate studia cu folos. Mulți medici eminenți au contribuit la crearea acestei literaturi. În India nu am avut niciodată nevoie de vreun stimul pentru vegetarianism, pentru că până acum l-am acceptat ca pe ceva dezirabil și foarte respectat.

Simpla manifestare a lui *jivadaya* (bunătatea față de toate ființele vii) ne ajută să distrugem „cei șase dușmani mortali" pe care îi purtăm în interiorul ființei noastre, și anume: pofta, furia, lașitatea, îngâmfarea, orgoliul și falsitatea. Arătați-mi acea persoană care se controlează în totalitate pe sine, care este plin de bună voință și de iubire față de toată lumea, care se ghidează după legea iubirii în fiecare dintre acțiunile sale, dar care se hrănește cu carne și eu îi voi oferi omagiul meu. Pe de altă parte, *jivadaya* unei persoane care se lasă adeseori purtată de furie și de pofte necontrolate, dar care hrănește zilnic furnici și insecte, abținându-se de la a le omorî, nu este demnă de a fi apreciată. Acțiunea ei este mecanică, lipsită de valoare spirituală. Dimpotrivă, aceasta poate fi un paravan de ipocrizie care ascunde degradarea care există înlăuntrul ei.

Aforisme de Mahatma Gandhi

• Teoria „ochi pentru ochi" duce la orbirea lumii. „Ochi pentru ochi"… și lumea va deveni oarbă.

• Victoria obținută prin violență este echivalentul unei înfrângeri, pentru că este întotdeauna temporară.

• Trei sferturi din toate neînțelegerile vor dispărea de pe fața pământului dacă ne vom pune în pielea dușmanilor noștri și le vom înțelege punctul de vedere. Atunci vom deveni una cu ei și îi vom privi cu îngăduință.

• Principiul non-violenței (*ahimsa*) este testat atunci când se confruntă cu violența.

• Credința mea în principiul non-violenței (*ahimsa*) mă obligă să fiu foarte hotărât. Nu mai rămâne loc pentru lașitate sau slăbiciune.

• În cazul celor care fac uz de forță mai există speranța că vor găsi într-o bună zi calea spre non-violență (*ahimsa*), aspect care nu este valabil în cazul celor lași.

• Cei slabi nu iartă niciodată. Iertarea este atributul celor puternici.

• Urăște păcatul și iubește-i pe păcătoși!

• Măreția unei națiuni și progresul ei moral

pot fi măsurate prin felul în care sunt tratate animalele.

• *Ahimsa* înseamnă *moksha* (eliberarea spirituală), iar *moksha* este realizarea Adevărului.

• *Ahimsa* și Adevărul sunt atât de îngemănate una cu cealaltă, încât este practic imposibil să le separi.

• Realizarea fermă a *ahimsa*-ei conduce inevitabil către Adevăr.

• Adevărul și *ahimsa* nu vor dispărea niciodată.

• Cu cât mai mare este realizarea în practica Adevărului și a *ahimsa*-ei, cu atât mai mare este realizarea spirituală a ființei umane în cauză.

• Folosiți Adevărul ca nicovală, non-violența ca ciocan și tot ceea ce nu rezistă la testul în care este pus sub „nicovala" Adevărului și bătut cu „ciocanul" *ahimsa*-ei, respingeți-l ca fiind fals!

• Adevărul este religia mea, iar *ahimsa* este una dintre căile sale principale de realizare.

• *Ahimsa* înseamnă iubire infinită...

• Adevărata *ahimsa* ar trebui să reprezinte o eliberare completă de voința individuală, de mânie și de ură și o revărsare de iubire debordantă pentru toți.

• Acela care-și leagă destinul de *ahimsa*, ori de legea iubirii, îngustează zilnic cercul distrugerii

și astfel se deschide în fața vieții și a iubirii.

• Iubirea și *ahimsa* sunt similare în efectele lor.

• Femeia este încarnarea *ahimsa*-ei: *ahimsa* înseamnă iubire infinită, care mai înseamnă capacitate infinită de sacrificiu de sine.

• Iubirea, altfel spus *ahimsa*, susține planeta noastră.

• Legea iubirii este cea care conduce omenirea.

• Iubirea nu cere nimic, ea oferă. Iubirea acceptă în tăcere, nu regretă nimic și nu se răzbună.

• Iubirea este cea mai mare forță a omenirii și totuși este cea mai modestă pe care ne-am putea-o închipui.

• În focul iubirii și fierul cel mai tare se înmoaie.

• Fericirea te face dulce, încercările te fac puternic, regretele te fac uman, eșecurile te fac umil, succesul te face să strălucești, Dumnezeu te face să continui...

• Fericirea este armonia dintre ceea ce gândești, ceea ce spui și ceea ce faci.

Cuprins

Biografia lui Mahatma Gandhi 3
DESPRE RELIGIE 25
SURSELE CĂUTĂRII SPIRITUALE 28
EU RESPECT TOATE RELIGIILE..... 50
CREDINȚA MEA ÎN DUMNEZEU..... 65
PRACTICA SPIRITUALĂ 80
VEGETARIANISMUL..... 122
Aforisme de Mahatma Gandhi..... 125